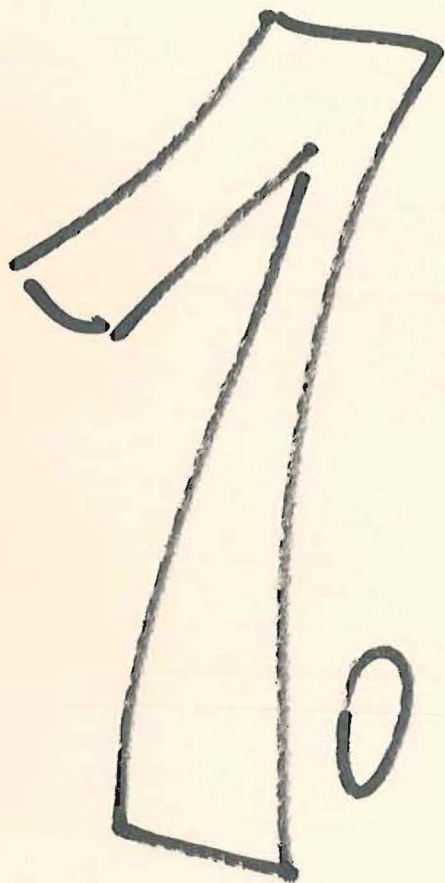

Bella János

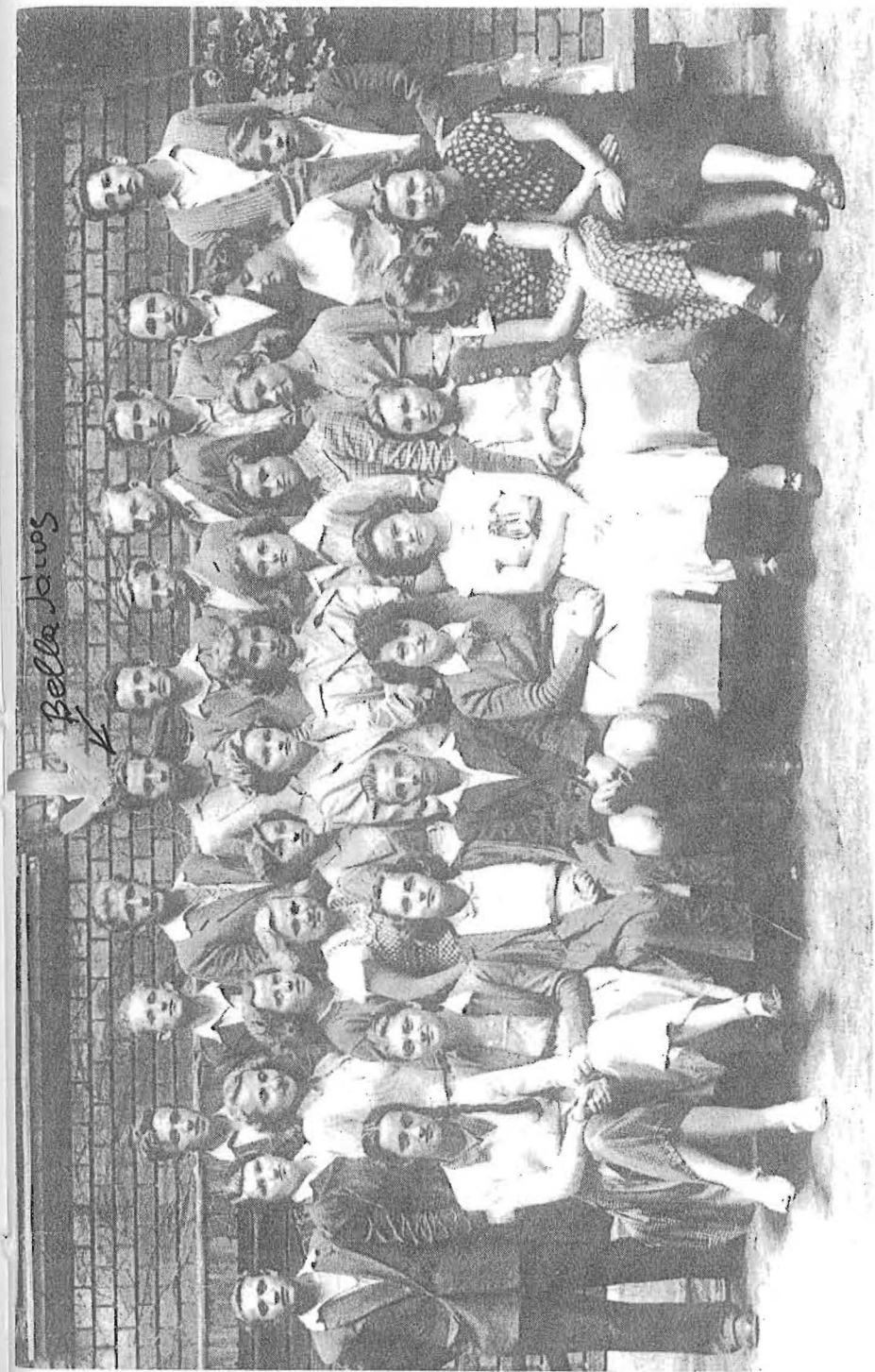
A művészeti Gimnázium Kádorapálya 1952-ben

Előszó

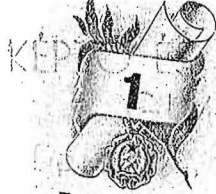
Március ne ritkábban járok háza. Vékonyodnak az otthonhoz kötődő szálak. Pár héttel ezelőtt mégis Budapestre jártam, ötven éves Erettségi Találkozónk volt, a Művészeti Gimnáziumban. Meglátó érzés volt ott lenni, ahol életem lepergett kesebb szakasza rajlott le, ahol szellemi nagyszerűségem vette kezdetét.

En a körösmenti Endrődről kerültem oda és bevallom, nem volt könnyű a kezdet. Azt kellett tapasztalnom, hogy a fővárosi és nagyvárosi osztálytársak, mindenben jelentősen előttem jártak. Eladdig én sem műzeumban, sem képtárban, sem színházban nem voltam soha. Általános művészeti ismereteim is hiányosak voltak. Volt hát eleendő tennivalóm a felszárkózáshoz! Büszke vagyok, hogy álltam a "hárcot", - és nem is akárcsoyan! Erről taníthatok a második év végén kiállított Tanulmányi Értéskötöm: Magyar nyelv és irodalom = jeles! - rajz = jeles!

Hálás szívvel gondolok Dr. Turchányi
Ágota magyar tanárnőre és
Sarkányi Simon rajztanáromra,
akik biztak bennem, hogy már
nagyobb bátorsággal vághattam a
kijelölt útnak, a költészet
és a festészet felé. Noha voltak
nem egyszer átleadhatatlannak
tűnő torlaszok utamon, de a
továbbjutásomban ezek már nem
akadályozhattak... Már az Érettsé-
git követő hónapokban, kimentem
az Iparművészeti Főiskoláról, a
Marxizmus miatt, de a követhető
tanévben már Szegeden voltam,
ahol Vinkler László tanárkeze-
zetű festőművész vett pártfogás
alá... és akkor jött a forradalom!
A követhető tanévben már a Stutt-
garti Akadémiára nyestem felvételt.
És ami azután jött, arról beszél-
nek az itt követhető képek és írá-
sok. Kezdem a Művészeti Gimná-
ziummal és arral is fejezem be.
Bucknag, 2004 Nov. 15. Bella János

A Művészeti Gimnázium II. b osztálya 1952-ben

 KÉPZÉSÜGYI ÉS KULTURÁLIS
 MINISZTERISÉG
 KÉPZÉSI ÉS KULTURÁLIS
 ISKOLAI FŐIGAZGATÓSÁG

 Bella
 BIZO-

az 1957/58-ik iskolai évben nyilvános magán-

FORINT

az 1957/58-ik iskolai évben nyilvános magán-

Magatartása	jeles
Magyar nyelv és irodalom	jeles
Történelem	jo
Politikai gazdaságtan	jo
Földrajz	jo
Filozófia	—
Latin nyelv	—
Orvosi nyelv	jo
Kémia	jeles
Biológia	közepes
Matematika	jo
Ábrázoló geometria	jo
Fizika	jo
Rajz	jeles
Ének és zene	—
Testnevelés	jeles
Képművészet	jo
Hinta-és	jo
	—
Altalános tanulmányi eredmény:	jo
Egész évben mul. órák száma	13 igazolt 3 igazolatlan

 János tanuló
 NYÍTVÁNYA

1. sz.

11. B osztályában

tanulói minőségben tanúsított előmeneteléről.

A tanári testület határozata:

Felsőbb osztályokra
lephet.

A díjkedvezmény mértéke:

R. teljes.

Kelt

Budapest, 1952. évi június hó 17-n.

(P. H.)

igazgató

osztályfő

Jegyzet (magán-, javító-, felvételi, különbözeti vizsgálati záradék, kilépés, ösztöndíj stb.):

Felvettem a

11. B

osztályba,

Budapest

1952. évi aug. hó 29 n.

igazgató

Budapest
Kunstgymnasium
1952

Leányfalu
kirándulás

Felső sorban: Bella János,
Balog József, Bánk
András

Alsó sorban =
Takaács Ferenc,
Kreitz Károly,
Körge György
Lent: Turi István

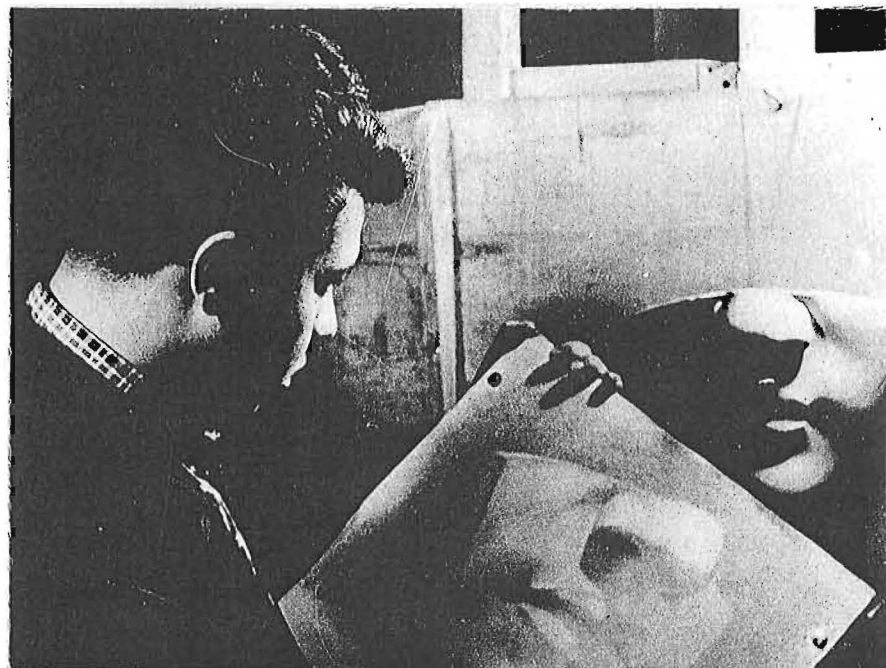
Bella János 1954-ben
(érettségi kép)

Szegeden 1956-ban
Takaács Ferenc
Bella János
Kreitz Károly
ismeretlen katona
és az álló Kötai Mihály

Az Iparművészeti Főiskola udvarán
tanácsuntákkal Rákosi Zoltánnal 1955-ben

Bella János Iparművészeti Főiskola 1955.

Wird Tübingen ihre Heimat werden? 1956 Dec.

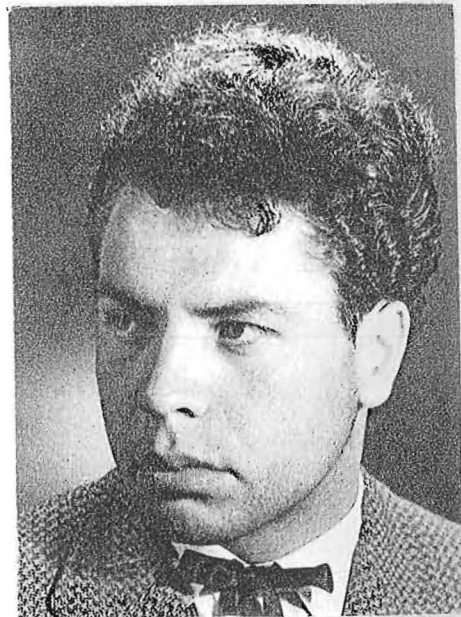

Das sind einige von den ungarischen Studenten, die am Samstag kurz nach Mittag in Tübingen eintrafen und teils in die Eugenstraße, teils nach Bad Niedernau weitergeleitet wurden. Die vier ungarischen Studentinnen, die mit ihnen kamen, sind im Schwubanhaus in der Gartenstraße untergebracht.

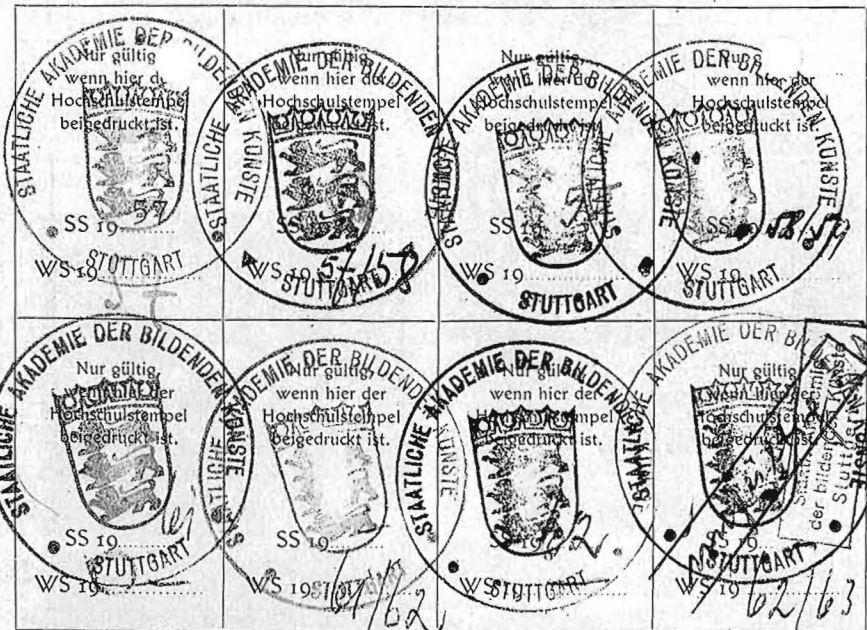
Megyerkeres Nematorozóé 1956 December

Stuttgart 1957

Stuttgart 1957

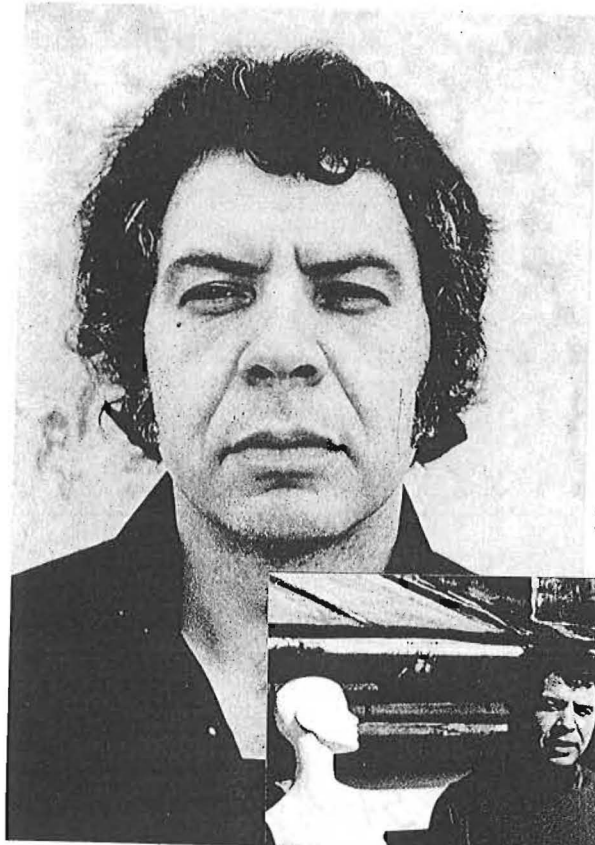

Dieser Ausweis befreit auch bei der Landesbibliothek, der Bibliothek des L. Univ.-Bibliothek Tübingen von den Gebühren, jedoch nicht von den sonstigen dieser Bibliotheken

Stuttgart 1957

Didkigezslóány a Stuttgarteri Képzőművészeti Akadémián

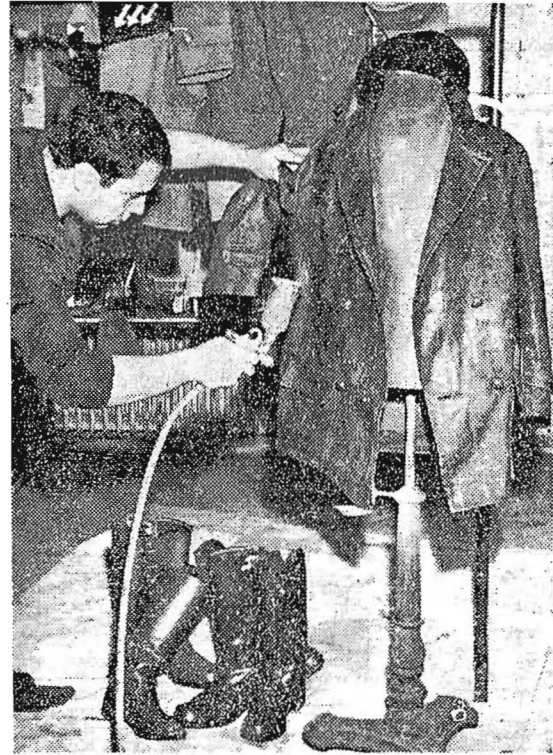

Bella Janos 11
Színházi festő
1973-74

8
A Stuttgarter Operaház terraszán

Vor allem für die „Italienische Nacht“ war die Werkstättenarbeit teilweise recht schwierig. Reichsbanner- und SA-Uniformen mußten historisch genau hergestellt und dann auf „alt“ und „abgetragen“ zurechtgemacht werden. Die schönen neuen Lederjacken und Uniformröcke, das Koppelzeug und die Marschstiefel wurden daher, als sie die Werkstätten verlassen hatten, von Kostümmaler Janos Bella mit Spritzpistole, Lederfarbe, Graphit und Glaspapier

Kostümmaler Janos Bella beim Präparieren für die „Italienische Nacht“. Noch hängen Teile von Uniformen der „Eisernen Front“ (Armbinde mit drei Pfeilen) und der Nazis einträchtig nebeneinander auf der Stange.

Bella Janos a Stuttgarter
Operaház festőműhelyében
(1970)

Backnanger Künstler stellen aus

Rund 140 Bilder und Plastiken von 17 einheimischen Künstlern sind bei der Jahresausstellung der Backnanger Maler im Gymnasium auf der Maubacher Höhe zu sehen. Die Bevölkerung zeigte bei der Eröffnung großes Interesse. Unser Bild zeigt den Maler Janos Bella bei der Eröffnung vor einem Teil seiner Werke. StN-Bild: Weng

Janos Bella. Ungarnflüchtling. Eine neue Entdeckung mit dem Zug ins Allgemeinmenschliche. Schon die Bildtitel erzählen den Mythos der ungarischen Steppen (und des ungarischen Schicksals in: „Okkupation“), „Hirte“, „Paar in der Wüste“, „Bäurin mit Kind“, „Stier am Brunnen“. Die Augen der Menschen sind in unvorstellbare Weite gerichtet. Die Farben gleichen der Farbe der Aecker und der Abende im ungarischen Tiefland. So fließt viel Lyrisches mit ein, viel Empfindung.

Aber das spezifisch Künstlerische, zum Beispiel die Komposition, ist in Ordnung, sie ist sogar sehr geschickt. Und da die Farbe in Braun-, Ocker- und Lilatönen fein variiert, zudem eine Fülle von Momentskizzen und Gestaltungsversuchen den Illustrator verraten (sehr

*Backnang 1970 Kömül.
Bella János, és neje
közepe: Gestrud Kuhn*

fein: „Flötenspieler“), auch das Plakative ihm nicht fern liegt, ist meine Meinung nicht unberechtigt, daß Janos Bella ein Talent ist, das sich weiter entwickeln wird. Nur den Weg ins Abstrakte sollte Bella nicht gehen. Es wäre schade um seine bodenverbundene und nationalbedingte Eigenart.

10

Fiasal KÖLTÖK

BELLA JÁNOS

verseiből

1960

Köln 1960 „Könyvbarátok“

VÖRÖSMARTY LITERÁRISCHER KREIS

BEGRÜNDET VON FERENC VÖRÖSMARTY
DES AMERIKANISCHEN VÖRÖSMARTY-KREISES

Nr. 85

Mitgliedskarte

Name: *Janos Bella*

Beruf: _____

Wohnort: *Backnang, Drosselweg 14*

Der Inhaber dieser Karte ist Mitarbeiter des Amerikanisch-Ungarischen Verlages und der ungarischen Zeitschrift „Műveltség“. Ziel und Sinn des Kreises ist der Kampf: „Cum Deo pro Patria et libertate“.

DER KREIS WURDE IM JAHE 1957 IN KÖLN 1951 GEGRÜNDET

A Vörösmarty Irodalmi Kör Tagsági Lapja

Bella János

Ausstellung an der Schickhardt-Realschule in Backnang

Mit der Ausstellung „Kreatives Schaffen“ gab die Schickhardt-Realschule in Backnang einen Einblick in die Fachbereiche Textiles Werken, Bildende Kunst, Technik. In fünf Räumen waren Schülerarbeiten ausgelegt, die von den verantwortlichen Lehrern erklärt wurden. Am Samstag eröffnete der Konrektor der Schule, Dieter Schamal, die Ausstellung. Im Verlauf des Samstags und Sonntags erschienen zahlreiche Interessierte, vor allem am Sonntagnachmittag erreichte die Besucherzahl Rekordhöhe. Viele besuchten die Cafeteria und verbanden den Kunstgenuß mit dem leiblichen Wohl.

Das große Interesse der Öffentlichkeit an dieser Ausstellung beweist wieder einmal, wie wichtig in unserer gestreßten Welt das kreative Schaffen ist. Hier wurde deutlich, welche hervorragenden Leistungen Kinder vollbringen können, wenn sie entsprechend gefördert werden. Fachlehrer Bella, verantwortlich für den Bereich „Bildende Kunst“, konnte ganz ausgezeichnete Arbeiten vorweisen.

Die Vielzahl der angebotenen Themen (zum Beispiel Illustrationen, Faschingsbilder, Masken etc.) und Techniken (zum Beispiel Linienschmitte, Absprengtechnik, Tuschen- und Deckfarbenbilder usw.) erlaubten den Schülern, ihre eigenen Fähigkeiten und Vorstellungen zu gestalten. Man hatte den Eindruck, daß hier ein Kunsterzieher tätig ist, dem es gelingt, mit viel Engagement und Einfühlungsver-

mögen das Interesse der Schüler zu wecken und auf diese Weise Talente zu fördern.

Im Fach Technik waren es die Werklehrer Preßmar und Bertl, die die Besucher vom Erfolg ihrer Bemühungen überzeugen konnten. Dasselbe gilt für den Fachbereich Textiles Werken, wo Frau Weber und Frau Bodenmüller Arbeiten aus ihrem Fach vorstellten. Besonders sei zu erwähnen, daß sich nun auch die Jungen der Konkurrenz der Mädchen stellen; die Schürzen der Buben aus den 7er Klassen bewiesen, daß es durchaus möglich ist, das „Rollendenken“ zu durchbrechen: Auch Buben können mit Nadel und Faden umgehen.

Die erfreuliche machte deutliche der Schule geschätzt ur Aber nicht nurern wurdeprochen, sondern ihre Freiversorgung eständiglich wur und Kuchen Dem Elte Horst Raubut zügiger Orgar fe abgewicke dickes Lob n Sachen der St ausgesprochen

Első ösnálló kiállítás 1978 ban

Neue Kunstsaion e

Zahlreiche Gäste bei der Eröffnung der Ausstellung Bella

Auf großes Interesse stieß die Eröffnung der Ausstellung im Helferhaus, die Arbeiten der beiden Backnanger Kunsterzieher Janos Bella und Rüdiger Laquai zeigt. Dies bestätigte der zahlreiche Besuch im Helferhaus, als nach der Sommerpause die Kunstsaion eröffnet wurde. Dabei wurde eine neue Form gewählt, um die beiden ausstellenden Künstler vorzustellen: Janos Bella und Rüdiger Laquai gaben selbst eine kurze Einführung in ihre Arbeiten.

So legte nach der Begrüßung der Gäste durch den Vorsitzenden des Heimat- und Kunstvereins, Armin Beck, der Maler Janos Bella mit eigenen Worten dar, wie er seine Bilder verstanden haben will und wie sich der kreative Prozeß des Malens von der Idee bis zum fertigen Bild bei ihm vollzieht:

„Vielleicht gerade die Widersprüche im Bereich der Bildenden Kunst sind es, die den Geist zur Tat drängen und die Phantasie beflügeln. Polare Gegensätze in Einklang zu bringen, ist mein Bestreben. Denn gegensätzliche bildnerische Formulierungen sind nur dann verständlich, wenn wir den jeweiligen Standpunkt des Künstlers dabei berücksichtigen.“

Obwohl meine Bewunderung unter anderem auch den Impressionisten gilt, führte mich mein Weg in eine andere Richtung, bei der das innere Wesen der Dinge deutlicher zum Ausdruck kommt. Meine Arbeitsmethode ist deduktiv: Zunächst ist eine Bildidee allgemeiner Art vorhanden, welche durch den Arbeitsprozeß Schritt für Schritt realisiert wird.

Oft sind meine Bildmotive Symbole wie Stier, Hirte, Wiese, Sonne und Mond, die mythologische Inhalte verkörpern. Auch die Liebenden empfinden mit elementarer Kraft das Wunder, wie Moses die Gottesbegegnung mit Angst und Erschütterung. Dieser Augenblick der Wandlung fasziniert mich und inspiriert mich zum Malen.

Armin Beck, der Vorsitzende des Heimat- und Kunstvereins Backnang, bei der Eröffnung im Helferhaus. Foto: tze

Malen bedeutet für mich nicht technische Perfektion und auch nicht, Gefühle abzuragieren, sondern vielmehr meditativ und kreativ tätig zu sein. Mein Ziel ist mit realistischen Mitteln eine poetische Aussage zu erreichen. Meine Malerei ist ursprünglich wie im Altertum, wo Kunstgegenstände Kultgegenstände waren, wie zum Beispiel der „Magische Stier“. Diese Bilder sind nicht zum Schmücken des Wohnzimmers gedacht, sondern für besondere Anlässe entstanden.“

Iskolai Kiállítások kiállítás

Kiállítások Backnangban 1978 ban

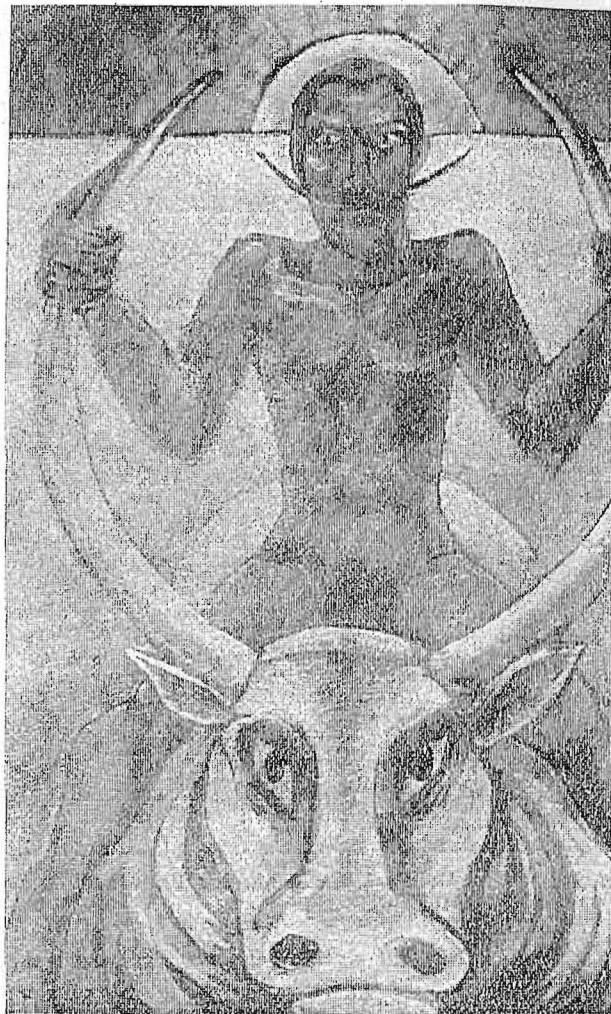
Die Bilder von Janos Bella könnte man als bäurisch-herb, geprägt durch einen folkloristischen Einschlag bezeichnen — und wahrscheinlich hätte er dagegen wenig einzuwenden — blieben solche Benennungen nicht zu sehr an der Oberfläche eines Oeuvres, dem bei genauem Hinsehen abzulesen ist, daß es im wesentlichen Markierungen eines permanenten Prozesses vorstellt. Dieser Prozeß vollzieht sich in der Auseinandersetzung mit zwei Themenbereichen. In dem einen geht es um den Stier, im Mittelpunkt des anderen steht die menschliche Beziehung.

Bellas Figuren wirken erdverbunden. In ihnen wirkt Natur und die Natur ist ihnen nicht fremd. Sie sind in dieser Bilderwelt vorhanden, als wollten sie sagen: hier bin ich, ich kann nicht anders. Und darin liegt auch eine Herausforderung für den Betrachter, denn wie steht es um seine Präsenz?

Deutlich wird das an dem Bild „Großer Hirte“ (1972), gemalt in einer Art flächigem Realismus, großzügig angelegt, in den Mitteln sehr konzentriert. Die Haltung des Mannes signalisiert, Gefahr ist im Verzug, ihr gilt es standzuhalten. Kraft und Entschlossenheit lassen vermuten, daß es gelingen wird. Die Vitalität verbindet sich mit einem Feuer von unten, an dem die Falschen besser nicht versuchen sollten, ihr Süppchen zu wärmen.

Aber Bella treibt mit seinen Figuren keinen Aufwand, kraftmeierisch geben sie sich nicht, vielmehr kennen sie auch die Stille, die Zurückgezogenheit, besser: Zurückgenommenheit. Und die Verknappung auf einfache, ungekünstelte Haltungen, die Gestalten wirken dadurch gelassen, läßt darauf schließen, daß in ihrem Leben auch so etwas wie Arbeit vorkommt.

Janos Bella empfindet den Widerspruch zwischen dem Menschen als Naturwesen und dem Menschen als Naturbeherrscher und er spürt den Spannungen nach, suchend und neugierig. Er mißtraut der Zivilisation mit ihren vielen zweifelhaften Errungenschaften, ein Konsumparadies, antiseptisch präpariert, bedeutet ihm wenig, und so versucht er der Gegenwart aufzu-

auf dem Stier“ (1978) heran. Der Stier, den unteren Bildteil ausfüllend, muß nicht bekämpft werden, er trägt den Menschen, der die Position in der Mitte einnimmt, umrahmt von den Hörnern, die als Symbole der Fruchtbarkeit in den Himmel ragen. Der Gegensatz von Mensch und Natur (Stier) ist aufgehoben.

In den bisher genannten Arbeiten bewegte sich Janos Bella im Spannungsfeld zwischen den Polen Sachinhalt und Forminhalt. Unverkennbar ist die Orientierung am

frei entfalten, und da bei Bella ein rhythmischer schwarzer (positiver) (negativer) Formen. Es sammelt sich gegenseitig, das zu immer mehr Handlungen führt geht es allein um die gefalteten Bedeutungen geklammert, und so bildnerische Handlung nicht abverlangt w. oder gewußte Sache ständigen oder zu interj.

Damit wird auch de eine andere Einstellu

Csoporthely a Szabadistaola megalapítására idején Középen élő Bella János mentor

Bella János korrigálás közben

Bella János

Die „Maler der Baracke“ stellen aus

Erste Ausstellung der VHS-Malschule in Backnang

16
A. „Baracka festői“ kiállítását, még a Népfőiskola perelében

Unter der Bezeichnung „Maler der Baracke“ tritt die Volkshochschule Backnang am kommenden Sonntag zum erstenmal mit Arbeiten von Teilnehmern ihrer Zeichen- und Malschule an die Öffentlichkeit.

Aus Anlaß der Eröffnung dieser ersten Ausstellung Sonntag, 10 Uhr, im VHS-Bungalow bei der Schillerschule der „Maler der Baracke“ hat der Leiter der Zeichen- und Malschule, Janos Bella, unter dem Titel „Warum Naturstudium“ seine Gedanken niedergeschrieben:

Die Zeit, in der wir leben, ist die leistungsbetonteste aller Zeiten. Sie fordert immer noch größeren Einsatz, noch bessere Resultate. Der Mensch setzt sich ein, er setzt sich durch, er behauptet sich, auch dann, wenn er den Forderungen fast nicht mehr gewachsen ist. Aber welche Verluste seine Erfolge nach sich ziehen, das weiß nicht einmal er selbst. Seine Logik, seine Erfindungsgabe und seine Maske werden von Tag zu Tag präziser, aber sein Innenleben wird von Tag zu Tag chaotischer. Natur, Glaube, Nächstenliebe, Kunst und Kultur werden nichtssagende Worte.

Im Bereich der bildenden Kunst ist die Situation auch nicht anders. Der „moderne Künstler“ ernährt sich von „Konserven“. Er entwirft hygienische Landschaften aus Beton und Schaumgummi. Er will ständig etwas Neues hervorbrin-

gen, und wo ihm gar nichts mehr einfällt, stellt er sich selbst zur Schau. Er muß nicht mehr zeichnen und malen können, denn er braucht seine Idee nicht unbedingt verwirklichen; er kann sie telefonisch weitergeben (Ideenkunst). Der „moderne Künstler“ glaubt, daß Talent und Arbeit durch Ideen und scheinwissenschaftliche Auslegungen ersetzbar sind. Solche Motive sind aber im Bereich der Kunst nicht zugelassen. Kunst läßt sich nicht durch Spekulationen ergründen.

Geometrische Formen sind nicht individuelle Formen, denn sie sind abgeschlossen, ohne Leben, ohne Wachstum. Sie sind anonym und tragen eine strenge Uniform. Sie sind vermaßt, schablonenhaft und können den Menschen keinen persönlichen Kontakt vermitteln. Jeder Kreis hat dieselbe Qualität, und in einer Gruppe von Kreisen ist der einzelne anonym. Die geometrische Abstraktion kann sich nicht lange über Wasser halten, denn sie entspricht nicht unserem Lebensgefühl.

Auch die Aktionsmalerei hat keine allgemein anerkannte Lösung gebracht, obwohl die Künstler mit Leib und Seele in ihren Werken waren, aber den Kontakt zwischen Natur und Mensch konnten sie nicht wieder herstellen. Diese Klecks- und Tropenmalerei war wohl interessant, sogar attrak-

tiv, aber sie hat uns nur gelehrt, daß es nicht genügt, nur Gefühle auszudrücken. Dies können Kitschmaler, naive Maler, sogar Kinder mitunter fast vollkommen ausdrücken. Aber wenn eine integrierte Persönlichkeit fehlt, kann kein Kunstwerk entstehen.

Gerade darin besteht van Goghs Größe, daß er sein Selbstgefühl mit seinem Weltgefühl verbinden konnte. Er hat sich in die Natur projiziert und empfing die Reflektionen von der Natur in sich zurück. Er hat die Zypresse nach seinem Gefühl geformt, und die Zypresse nahm van Goghs seelisches Antlitz an. So entstand eine großartige Metamorphose während seines Schaffensprozesses. Hier wurde die Gottheit durch die Natur verkörpert, und van Gogh als ein Stück Natur spürte die Gottheit in sich. Ich glaube, daß der Mensch zu einer noch größeren Tat nicht fähig sein kann.

Geometrische Abstraktion, Abstrakte und Aktionsmalerei, Selbstdarstellung, Ideenkunst etc. haben nur ein gemeinsames Ziel: einen noch chaotischeren Zustand zu schaffen. Diese Künstler bewegen sich auf der negativen Seite des Lebens, weil ihre Kunst ohne Lebensbejahung, ohne Humanität ist. Die von ihnen hervorgebrachten Erkenntnisse sind nur Teilwahrheiten. Selbst wenn sie absolut gesetzt werden, können sie die Ganzheit nicht einmal vortäuschen. Unsere durch Sinnesorgane erfäß-

János Bella präsentiert sich mit 100 Bildern als ein vielseitiger Künstler

Im evangelischen Gemeindehaus am Heininger Weg wurde die Ausstellung des aus Ungarn stammenden Künstlers János Bella eröffnet. Mit Improvisationen am Klavier sorgte Kantor Eberhard Tzschoppe für die musikalische Umrahmung, die Begrüßung erfolgte durch Gemeinédiakon Gerhard Nerz.

Er wies darauf hin, daß nach Ausstellungen in Ungarn die Bilder nun eigentlich heimgekehrt sind; so kann eine Brücke geschlagen werden, von Land zu Land, von Mensch zu Mensch. Die Einführungsrede hielt Erhard Jahnke; er gab Einblicke in Leben und Werk des Künstlers und erleichterte so das Verständnis für die 100 ausgestellten Bilder.

Zunächst machte er die Gäste mit dem Werdegang des Künstlers bekannt und verwies auf die ausgezeichnete Ausbil-

dung, die eine solide Grundlage schuf für János Bellas künstlerisches Schaffen. Thematisch und inhaltlich sind Bellas Bilder geprägt von Erinnerungen an schreckliche Ereignisse, an Kriegszeiten und Revolution.

Daneben stehen tiefgreifende Erlebnisse der Religion in Kirche und Familie, Eindrücke von der Weite der ungarischen Landschaft, die nicht selten seinen Menschendarstellungen als Hintergrund dient. Starke Einflüsse der Volkskunst werden sichtbar, ebenso die geheimnisvollen Eindrücke aus dem Leben der Zigeuner.

Bella sieht in seinem Werk die Darstellung von Erlebtem, das oft lange in ihm ruhte, ehe es ins Bild drängte. Manches erinnert an Traumbilder, an Urbilder, die aus dem Unbewußten aufsteigen und im Kunstwerk Gestalt annehmen. Man kann diese Bilder nur verstehen, wenn man den Symbolgehalt der Darstellungen beachtet: Engel, Wolke, Stier sind Symbole, die dem Betrachter oft begegnen.

Auch wenn János Bella bereit ist, diese Symbole zu erklären, kann man seine Phantasie ruhig schweifen lassen und eine eigene Deutung finden. Jedem aufmerksamen Betrachter werden sie Antwort geben und vielleicht seinen eigenen Engel erkennen lassen, dieses wunderbare Symbol der Erlösung, das vor allem die reifen

Bilder des Künstlers beherrscht.

In Erhard Jahnkes Erklärungen kam auch Sachliches nicht zu kurz, so die malerischen Mittel: Form, Farbe, Material und Technik. Von seinem können her wäre er János Bella wohl möglich, in diese oder jene Kunstrichtung zu schlüpfen. Es ist ihm aber gelungen, seinen ganz eigenen Ausdruck zu finden. Die Welt seiner Bilder ist von eigenartiger Kraft und

Schönheit; seine Kunst kann nicht in eine bestimmte Richtung gepreßt werden.

Die Ausstellung kann noch jeden Sonntag besucht werden bis zum 23. Oktober. Hoffentlich nehmen viele Interessierte die Gelegenheit wahr, das Werk dieses vielseitigen Künstlers näher kennenzulernen. Denn ein Unbekannter ist János Bella in Backnang ja längst nicht mehr. -Renate Schaal-

Schülermagazin
März - 89
1989

An iskolai diákrészletben megjelent kritikák

Zeichen- und Malschule der VHS

Backnanger Maler im neuen Programm der Volkshochschule

Überaus gefragt ist in diesem Semester der Volkshochschulkurs „Zeichnen und Malen nach Modell“ Backnanger Maler Janos Bella (Bildmitte).

*korcsipólas
kőzhen*

*Bella Janos a városi
elöljárók
körében*

*Hódmezővásárhelyen 1963-ban
Fejér Cs. B. Bella Janos, nejem, Liza és Fritor. közzel.*

Janos Bella

geb. 1935 in-Endröd (Ungarn)
seit 1956 in der
Bundesrepublik
Studium in Budapest, Szeged,
Stuttgart
Tätigkeit: Theatermaler,
Kunsterzieher
seit 1974 Kursleiter
Mitglied und künstlerischer
Leiter des Vereins
„Maler der Baracke“
seit Gründung
7150 Backnang
Drosselweg 14

Improvisation Janos Bella 1979

An egyik koros kiállítás katalógusában

Zwiesprache durch das Bild

Gedanken zur Ausstellung der „Maler der Baracke“

Als sich vor drei Jahren die Mitglieder des Vereins „Maler der Baracke“ mit ersten bescheidenen Arbeiten an die Öffentlichkeit wagten, war noch nicht vorauszusehen, zu welcher künstlerischer Entfaltung sie kommen würden.

Die Gruppe, die mittlerweile auf 27 Mitglieder angewachsen ist, hatte das große Glück, in Janos Bella einen erfahrenen und engagierten künstlerischen Leiter zu finden, der bis heute jeden einzelnen ermutigt, anregt und die erforderliche Hilfestellung gibt, durch die verschiedenen Entwicklungsphasen hindurch den eigenen unverwechselbaren Stil und damit sich selbst zu finden. Alle an der Ausstellung Beteiligten sind noch auf der Suche nach größerer Vollkommenheit ihrer persönlichen Ausdrucksmöglichkeiten. Dabei ist die Gemeinsamkeit in der Gruppe für jeden eine wertvolle Bereicherung.

Neben der Begabung gehört zum Malen eine solide handwerkliche Grundlage, die in den Anfangsjahren des Vereins geschaffen wurde. Der Umgang mit Farben und die verschiedensten Maltechniken wurden erprobt und teilweise bis zur Vollendung erlernt — ein Blick in die Ausstellung bestätigt dies. So sind die Mitteilungen, die sich durch das Bild dem Betrachter bieten, nahezu unerschöpflich. Faszinierend ist es

auch zu sehen, wie ein Thema von mehreren Künstlern gesehen und gestaltet wurde. Auf der Suche nach weiteren Ausdrucksformen wurde künstlerisches Neuland in diesem Kreis betreten: erstmals sind Plastikarbeiten aus Holz, Ton und Metall zu sehen.

Nach der ersten intensiven Lernphase, in der versucht wurde, eine möglichst naturgetreue Abbildung der sichtbaren Dinge zu schaffen, wagte man den nächsten entscheidenden Schritt: An die Stelle der Nachahmung trat die Freude an der eigenen Kreativität. Noch sind unterschiedliche Grade künstlerischer Reife erkennbar, doch sind bereits Werke entstanden, die, losgelöst von naturgetreuer Wiedergabe, expressionistische und surrealistische Züge aufweisen.

Die meisten der ausgestellten Werke stammen aus dieser Schaffensperiode. Es entstanden individuelle eigenständige Bilder, die Empfindungen, Gedanken und Träume der Kunstschaffenden wiedergeben. Gerade diese Bilder sind es, die den Betrachter zum Nachdenken anregen, die ihn zwingen, sich mit dem Künstler auseinanderzusetzen. Hier beginnt die geheime Zwiesprache des Malers mit dem Betrachter durch das Bild. Zu dieser äußerst subtilen Form der Verständigung zwischen den Menschen tragen die Bilder, die in dieser Ausstellung zu sehen sind, ganz wesentlich bei.

Die Ausstellung kann noch am heutigen Freitag zu den üblichen Öffnungszeiten des Kreisverwaltungsgebäudes in der Erbsterter Straße und am Wochenende 25./26. Oktober, jeweils von 10 bis 12 und von 14 bis 17 Uhr besichtigt werden. mg

Das glückliche Händchen der Backnanger Künstlergruppe mit ihren „Kleinen Formaten“

A Backnangi művészcsoporthoz
a Knoll Galériában! Kis formátumúak!
Bella János Agnarellye

Die Backnanger Künstlergruppe hat mit ihrer Ausstellung in der Galerie im Hause Knoll ein glückliches Händchen bewiesen: Sie wählte „Kleine Formate“ und bot so einem der ihren, dem Einführungsredner Valentin Spiegelberg, Gelegenheit, seine profunden Kenntnisse über Formate und ihre kunsthistorische Bedeutung unter die Zuhörer zu bringen. Über ausgestellte Bilder seiner Kollegen sagte er nichts, fand aber treffliche Beispiele für die Formate, rückte so die Ausstellenden in die Nähe der Großen und schützte sie gleichzeitig vor dem Verdacht, zu den ungestümen Jungen gezählt zu werden. „Unsere Ju-

gendlichen, die ‚neuen Wilden‘ zum Beispiel, sie mögen an Riesenformaten sich ständig zu übertreffen suchen. . . Der Meister – denken wir an Maler wie Wang Wei (?), Mu-Shi (?), Seshu (?), Klee (!), Molfenter (!) oder Hagen Barth (!) – benötigt keine Quadratmeter, um mit seiner „Klaviatur“ oder seiner Sicht der Dinge zu überzeugen.“ Bei solchen Vergleichen dürfte der Backnanger Künstlergruppe warm ums Herz geworden sein. In die „Kleinen Formate“ kann man sich täglich in der Galerie im Hause Knoll zu den üblichen Geschäftszeiten vertiefen.

hey/Fotos: pw

26

János Bella

Geboren in Endrőd/Ungarn 1935

Studium: Kunstgymnasium und Kunstgewerbe-Hochschule in Budapest, Pädagogische Hochschule in Szeged, Kunstakademie in Stuttgart

Tätigkeit: Theatermaler bei den Württembergischen Staatstheatern in Stuttgart, Kunsterzieher an der Schickhardt Realschule

Ausstellungen: Einzel- und Gruppenausstellungen in Ungarn, Deutschland und Australien

A Backnangi művészcsoporthoz
Katalógus címlap

Schon in jungen Jahren, lange vor seiner geistigen Reife, ist der Mensch in der Lage, die Nachahmung der optischen Wirklichkeit zu erlernen. Wenn er aber alle Hindernisse überwindet, sein inneres Auge öffnet und zu einer künstlerischen Persönlichkeit heranreift, wird er auch in der Lage sein, Kunst zu schaffen. Dann ist es einerlei, welchen der vielen Kunstrichtungen er sich bedient, denn Richtungen sind nur Wege, Mittel zum Ziel.

Im Mittelpunkt meines künstlerischen Interesses steht der Mensch. Es gibt nichts widersprüchlicheres als ihn; doch gerade dieser Widerspruch drängt mich, die Gegensätze in Einklang zu bringen, im Chaos Gleichgewicht, Harmonie zu schaffen – ob und wie weit hier meine Bemühung gegenständlich oder abstrakt ist, kann nicht mehr von Bedeutung sein.

Eitempera und Öl

1987

jeweils 80 x 100 cm

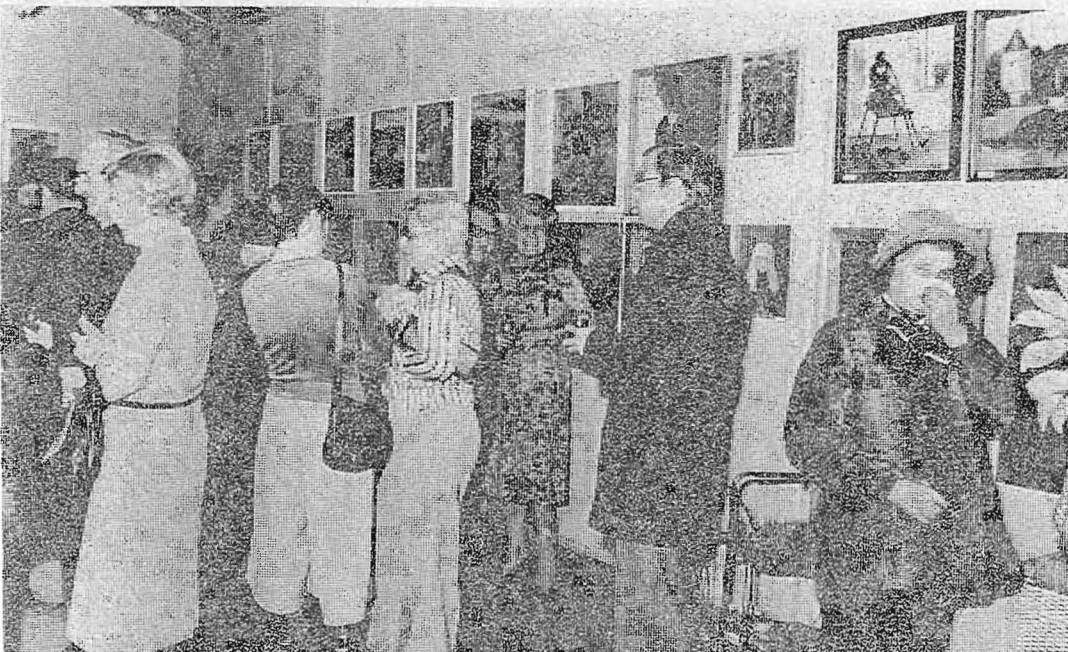

Landrat Lässig (2. von rechts) im Kreis der Initiatoren der Ausstellung.

28

Maler der Baracke ließen aufhorchen

Die „Maler der Baracke“ sind in Backnang zu einem Begriff geworden. Die zweite Ausstellung seit Bestehen der Gruppe wurde am Wochenende im sogenannten VHS-Bungalow eröffnet. Die ausstellenden Künstler sind Teilnehmer eines Kurses der Volkshochschule Backnang und zeigen bis einschließlich 19. Dezember Ergebnisse ihrer Arbeit. Unter Leitung des Malers Janos Belia und des Bildhauers Hubert Schmidt schufen die Kursteilnehmer Werke in Form und Farbe. Die Ausstellung Malen und Modellieren konnte rechtzeitig zum 30-jährigen Bestehen der Volkshochschule Backnang vom Vorsitzenden der VHS, Alt-OB Dr. Walter Baumgärtner, eröffnet werden. In seiner humorvollen Ansprache wies er darauf hin, daß die musische Betätigung maßgeblich an der Persönlichkeitsbildung des Menschen beteiligt sei. VHS-Leiter Gotterbarm begrüßte die zahlreichen Gäste und zollte den ausstellenden Kursteilnehmern und ihren Lehrern gleichermaßen Anerkennung für ihre Werke.

Foto: reh

„Die Maler der Baracke“ (VHS-Malschule) bei der Arbeit im Freien.

Wenn jemand behauptet, die Kunst wäre tot, so braucht er nur in der Umgebung Backnangs die kleinen Gruppen aufsuchen, die in ihrer Freizeit in Wäldern, Tälern und Höhen Landschaftsmotive unter Anleitung des Backnanger Malers und Leiters der VHS-Malschule, Janos Bella, auf die Leinwand bringen. Sie sind die namenlosen Diener der Kunst, und erst seit einem Jahr nennen sie sich „Die Maler der Baracke“. Sie sind Diener der Kunst und Bewunderer der Kunst und der Natur. Sie wollen nur eins: den Alltag überwinden

und für ihr Leben Sinn und Bereicherung finden durch künstlerische Tätigkeit. Sie suchen Kommunikation mit der Außenwelt und Integration, um ein inneres Gleichgewicht zu finden. Durch Sehen, Begreifen, Gestalten begreifen und verwirklichen sie auch sich selbst.

Die Kunst stirbt, wenn sie hinter Mauern gesperrt wird. Die Kunst stirbt, wenn Akademieprofessoren predigen, sie sei nur durch göttliche Begabung und Perfektion zu erreichen. Aber Tag für Tag wird Kunst dort geboren, wo der Mensch aus innerer Notwendigkeit sich bildnerisch äußert. Sei diese

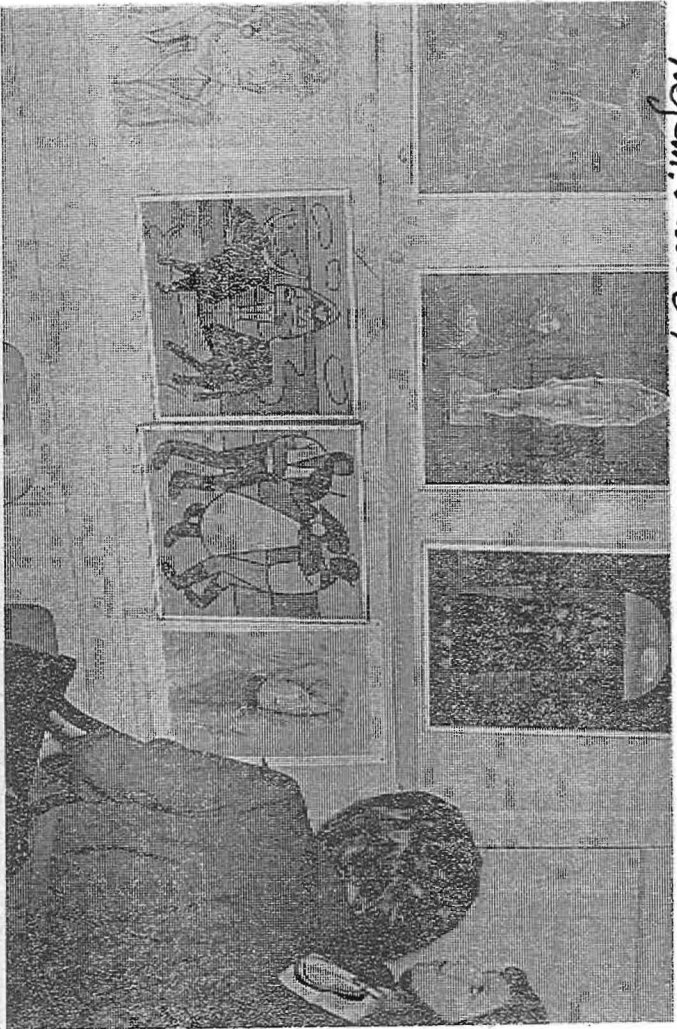
Äußerung noch so bescheiden, noch so wenig attraktiv, wenn sie den Pulsschlag des Menschen übernimmt, ist sie lebendig. Welche Namen man dafür gibt, soll einerlei sein. Wichtig ist, daß das Bild ausspricht, was der Maler nur durch dieses Bild auszusprechen vermag, und durch Resonanz und Wellenlänge mit dem Beschauer eine Verbindung ermöglicht.

Nicht durch Theoretisieren, sondern einzig und allein nur durch Tat ist Kunstschaffen möglich. Aber durch diese ist es möglich, überall und jederzeit.

Am Sonntag festlich & zahlreich

nejem: Paula

Am Sonntag vormittag begann die Ausstellung von Arbeiten der VHS-Malschule in der Baracke bei der Schillerschule. Bereits am ersten Tag wurde alle Ausstellung der „Maler der Baracke“ sehr gut besucht. Die Betrachter konnten sich davon überzeugen, wie vielfältig die Arbeiten der Teilnehmer des Zeichen- und Malkurses der VHS sind. Unter der Leitung von Janos Bella findet dieser Kurs in der Baracke großen Anklang. Die Begeisterung, mit der die „Maler der Baracke“ bei der Arbeit sind, spiegelt sich in den ausgestellten Werken wieder. Der schönste Lohn für ihren Fleiß und ihr Können war bereits der zahlreiche Besuch am ersten Ausstellungstag. Die Ausstellung ist bis 21. Dezember jeweils samstags und sonntags von 10 bis 12 und sonntags von 14 bis 17 Uhr geöffnet. Unser Bild von der Eröffnung, bei der VHS-Vorsitzender Dr. Baumgärtner sprach, zeigen von rechts VHS-Leiter Gotthard, Malkursleiter Bella, Altbürgermeister Dr. Baumgärtner, Dr. Schwegler und Bürger-

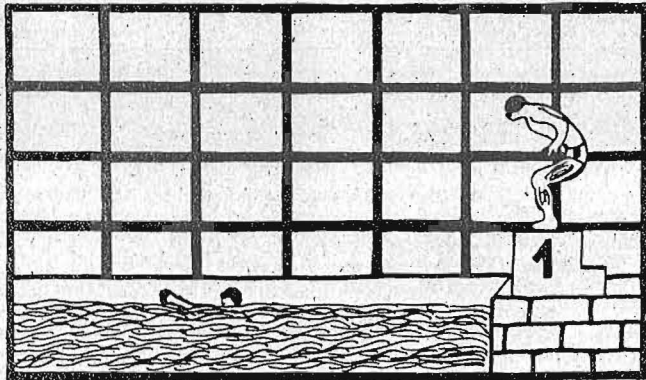
Urkundenwettbewerb entschieden

Die ersten drei Preise gingen an die Schickhardt-Realschule

1981
 Az elso három díjat az én tanulóim nyerték. Sept.

Die Preisträger des Urkundenwettbewerbs mit dem Vorsitzenden der TSG Schwimmabteilung, Horst Rauhut (2. von links) und Kunsterzieher Janos Bella (rechts): Petra Heil, Britta Fürst, Sonja Krauter, Stefan Schmid und Dieter Welk. Foto: wh

32

Ein typisches Beispiel für das Schaffen des Malers Janos Bella. Fotos: wh

Ausstellung „Maler der Baracke“ im Landratsamtsgebäude eröffnet

BELLA János

Cím: Drosselweg 14
715 Backnang (NSZK)

1935-ben született Endrődön. Tanulmányok: budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnázium, budapesti Iparművészeti Főiskola, szegedi Pedagógiai Főiskola, stuttgarteri Kunstakademie. 1956 óta él külföldön. Festészettel, grafikával, reliefek készítésével foglalkozik. Rendszeresen szerepel a helyi művészcsoport kiállításain, valamint Stuttgartban és Perthben rendezett kollektív bemutatókon. Több magángyűjteményben található művei.

IMPROVIZÁCIÓ (TRIPTYCHON), 1981–82
tollrajz, 46 x 102 cm
A művész tulajdona

Tisztelet a Szülőföldnek

Külföldön élő magyar
szászmarású művészek
II. Kiállítása

Mit drei Werken vertreten

Janos Bella bei Kunstausstellung in Budapest

Eine beachtenswerte Ausstellung ist zur Zeit in der Budapester Kunsthalle zu sehen. 500 Kunstwerke von 287 aus Ungarn stammenden und in 23 Ländern lebenden Künstlern wurden von der Jury angenommen und ausgestellt, darunter auch solche von Künstlern internationaler Geltung wie Kepes, Szenes, Schöffer und Vasarely.

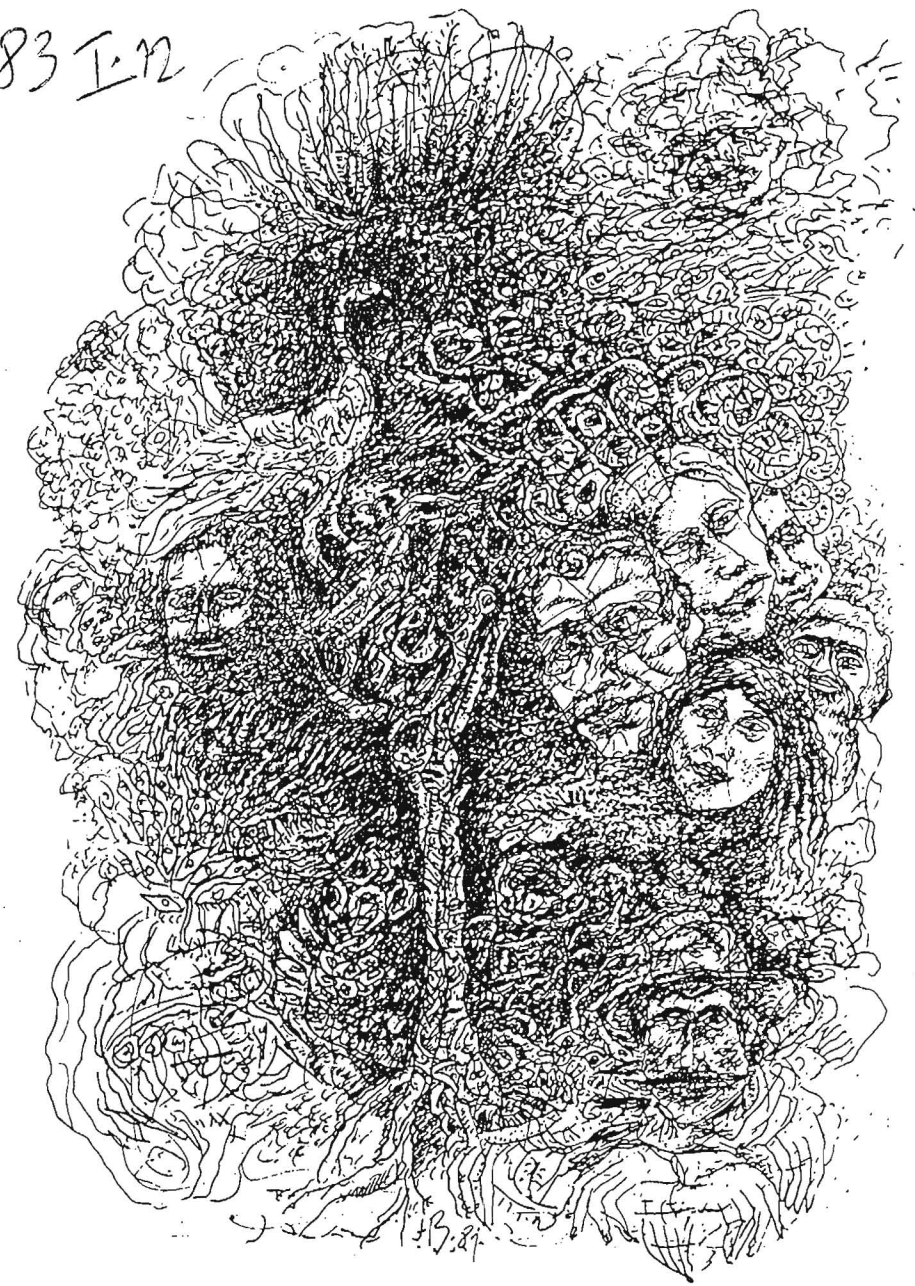
Janos Bella, Kunsterzieher an der Schickhardt-Realschule in Backnang, nimmt mit drei Bildern an dieser Ausstellung teil. Er besuchte Anfang Januar diese Ausstellung und konnte über ein großes Publikumsinteresse berichten: 4 000 Besucher wurden bei der Eröffnung, weitere 24 000 während der Feiertage gezählt. Man rechnet bis Ende Januar mit weiteren 25 000 Besuchern.

Im Vorwort des Kataloges wies der unga-

rische Kultusminister auf die besondere Bedeutung dieser Ausstellung hin, welche weitreichende Auswirkungen im In- und Ausland haben wird. Sicher läßt sich aber jetzt schon sagen, daß diese groß angelegte Ausstellung als Begegnung verschiedener Kulturen einen Eindruck davon vermittelt, wie wichtig es besonders im Bereich der Kunst ist, verschiedene Einflüsse erfahren zu können.

Weil alle Techniken und Kunstrichtungen vertreten sind, fällt es dem Publikum nicht schwer, sich ansprechen zu lassen. Das Ausstellungsmaterial ist Grundstock einer zukunftsdienenden Bestandsaufnahme ungarischer Kunst, der „Sammlung Hungarica“. Die Ausstellung ist noch bis 30. Januar 1983 zu sehen.

1983 I. 12

Der Backnanger Kunsterzieher Janos Bella ist bei der Kunstausstellung „Hommage à la terre natale“ in Budapest mit drei Triptychen vertreten. Sie tragen die Titel „Improvisationen“ und sind mit Tusche und Feder gezeichnet. Unsere Wiedergabe zeigt eine Meditation über Erinnerungen an Ungarn.

A Kiállításon szereplő képeim rajzaim egyike
amit a kiállítás rendezővel a Bócsai Csabai
Múzeumban ajándékoztam.

Cikk a Budapesteri Kiállításon

← Hogy ez művészeti megnyitásként
 társas-e, avagy absztrakt, nem bírhat jelen-
 tőseggel!
 (Grafikai rajzkiállítás)

Ob eine künstlerische Äußerung
 gegenständlich oder abstrakt ist –
 darf nicht mehr
 von Bedeutung sein!

galerie
 blende
 16

einladung zur
 ausstellung
 am sonntag, 29. mai
 von 14 bis 17 uhr

zeichnungen
 janos bella

dücker & trenz
 stuttgarter straÙe 41
 7150 backnang
 tel.: 0 71 91 / 8 52 64

Janos Bella in „Blende 16“

Vor einem kunstinteressierten Publikum, vornehmlich „Maler der Baracke“, Kollegen, ehemalige Schüler und Freunde des Hauses eröffnete der Gastgeber Joachim Trenez in der Galerie „Blende 16“ in Backnang, Stuttgarter Straße 41, die Ausstellung von Zeichnungen des Malers Janos Bella.

Es ist wirklich so, wie es Janos Bella bei der Begrüßung betonte, daß die Atmosphäre dieser jungen Galerie etwas Besonderes ist – hier trifft man die Jugend, die eine unkomplizierte direkte Beziehung zu verschiedenen Bereichen der Kunst sucht.

Die geschmackvolle Gestaltung des Raumes, sorgfältige Auswahl und Nachbarschaft der Werke in anspruchsvollen Rahmen, dekoratives Beiwerk – Möbel und Pflanzen als Leihgaben Backnanger Firmen sollten Anregungen geben; wie man mit Bildern wohnen kann – vor allem aber Aufgeschlossenheit und Betrachtungsfreude der Gäste machten den Abend zu einem Erlebnis.

Der gebürtige Ungar Janos Bella ist auch in Backnang, seiner Wahlheimat, kein Unbekannter. Ungar wird er auch sicher bleiben in seiner Mentalität, in der Tiefe seiner Seele – in seinen Arbeiten kommt es immer wieder zum Ausdruck.

In Stil, Technik und Thematik nicht festgeföhren, sucht er ständig nach neuen Ausdrucksmöglichkeiten in Form und Farbe – und immer wieder in Schwarz-Weiß-Techniken; hier bevorzugt er die Zeichnung. Die schwierige Technik des größten Hell-Dunkel-Kontrastes ist meisterhaft beherrscht. Hier ein mächtiger, dort ein sanfter Effekt, doch alles sehr empfindsam und einmalig.

Einmalig sind diese Werke auch dadurch, daß sie, wie der Aussteller selbst sagte, spontan entstanden und unwiederholbar sind.

In seinen einleitenden Worten zur Eröffnung sowie im persönlichen Gespräch gab er Einblick in sein Schaffen und erklärte seinen Standpunkt. Lange, zu lange, meint er, seien Zeichnungen für ihn nur Vorbereitung (Studien, Skizzen, Entwürfe) für seine Ölbilder gewesen. Erst seit etwa fünf Jahren hat er die Zeichnung als selbständige Ausdrucksform für sich entdeckt.

Heute sieht Janos Bella in der Zeichnung den direkten Weg des Ausdrucks – die direkte Aussage ohne Umwege. Er nennt die Zeichnung eine Solostimme, das Gemälde ein Orchesterwerk. Wörtlich sagte er: „Federzeichnungen, Tuschezeichnungen bedeuten für mich eine einmalige, direkte, nicht wiederholbare Formulierung, deshalb sehe ich in der Drucktechnik eine Täuschung. Ergebnisse kreativer Aktivität sind nicht wiederholbar, sie sind einmalig, so wie die wichtigsten Begebenheiten unseres Lebens.“

Meistens orientiert sich Janos Bella am Gegenständlichen, in seinen Zeichnungen improvisiert, spielt und meditiert er in Schwarz-Weiß und findet so zur eindrucksvollen Abstraktion. Seine Stärke war schon immer die Komposition, dynamisches Gleichgewicht in der Grundfläche zu schaffen; das macht seine Landschaften und die abstrakten Werke zum Erlebnis. Hauptthema bleibt für ihn aber der Mensch, das Leben, und immer wieder taucht er ein in die ungarische Folklore, und es erscheinen Symbole aus Mythos und Märchen wie Stier, Hexe, Wunderbaum.

„Lawine“ – Federzeichnung (1983) von Janos Bella.

Welche seiner Aussagen den Betrachter am meisten ansprechen, möge jeder selbst entscheiden. Das Kunstwerk erfüllt erst seine wahre Funktion durch die Auseinandersetzung. Die Ausstellung ist noch bis 12. Juni täglich von 9.00 bis 18.30 Uhr, sonntags von 14.00 bis 17.00 Uhr geöffnet.

* ↓

Tanítványaimmal a Kőrölytársaság a Blende 16 "Galeriájában"

János Bella

A Rajzkiállításom Katalógusában

BELLA JÁNOS

kiállítása

Munkácsy Mihály Múzeum
Békéscsaba

1987. július 3 – augusztus 9.

A kiállításom megnyitóján Békéscsabán

Jósz Éva
Műtörténész

Bella János

40

Fodor József Dr. Szabó Ferenc
festőműv. Műz. igazgató

Ha a Hazámban töltött 21 évemre gondolok, úgy érzem, hogy hihetetlenül élménydús időszaknak lehettem részese. A testközelségben átélt örömteli és tragikus események áradata formált engem kívül-belül és határozta meg a világhoz és a Művészethez való viszonyomat.

Tíz közül nyolcadik gyermekének hozott világra anyám 1935. február 22-én, pár nappal az ottani csendőrsortűz előtt. Mivel előttem kettő s utánam egy kistestvér elhalt, így heten maradtunk testvérek. Apám csizmadia mester volt, aki éjt nappallá téve igyekezett eltartani a népes családot, ami csak anyám imái által vált lehetségessé. Kuncsaftjaink többnyire kubi-kos és parasztemberek voltak, akik gyakran fél éjszakákat időztek nálunk, várva a készülő lábbelikre. Elbeszéléseik költői színezéseit és megtoldásait szemeik csillogása hitelesítette. Tőlük tudom, hogy lelkesedés nélkül nincs Művészet és tőlük tudom azt is; hogy az átköltött valóság a valóságnál valóságosabb! — Kilenc éves voltam a légiriadók és a frontátvonulás idején. Nem egyszer kellett földbe ásott bunkerban éjszakáz-nunk.

Ha szemem lehunyom még ma is tisztán és meggyőző erővel látom életünk mozzanatait a bölcsőtől a ravatalig. Nem kis erőfeszítésbe került elszakadnom attól a faluközösségtől, ahol minden arc, minden bokor oly meghitt volt. De én festő akartam lenni és ez tanulással és világlátással jár. Ezért választottam iskoláimnak a művészeti gimnáziumot, az Iparművészeti Főiskolát, a szegedi pedagógiai főiskolát és a stuttgarti Képzőművészeti Akadémiát. — Ez utóbbit már akkor, miután az 56-os események idején az országot elhagytam.

Felsorolni is nehéz lenne kenyérkeresői tevékenységeimet, míg nem Stuttgartban az Állami Színháznál

festő állást kaptam. Nyolc évig voltam ott, és utána a nejem szülővárosában, Backnangban jutottam rajztanári álláshoz. Ott született fiunk és leányunk is, és ott létesítettem egy Képzőművészeti Szabadiskolát is, amit nyolc évig vezettem.

Ritkán állítok ki. Eddig csak három önálló kiállításom volt, de csoportos bemutatásokon — amelyre meghívnak — rendszeresen részt veszek, mint pl. 1982-ben a „Tisztelet a Szülőföldnek” című Mücsarnok-beli kiállításon.

Dívatok és programok után nem vonzódom. A minden áron modern irányba való haladást sem kedvelem. Caravaggio, Goya, van Gogh, Gauguin, Rousseau, Chirico, Munkácsy és Csontváry művei foglalkoztatnak.

Tanáraim voltak: Sarkantyú Simon, Sebestyén Ferenc, Rákossy Zoltán, Vinkler László, Manfred Henninger és Heinz Trökes. Elindítottam Szabó Ernő endrődi rajztanárom volt.

Hálás vagyok, hogy most szülőmgyém székhelyén Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeumban kiállíthatok.

Geleitwort zu den Bildern von János Bella

János Bella lebt seit drei Jahrzehnten in der Bundesrepublik Deutschland. Beim Betrachten seiner Werke wird dem Betrachter jedoch schon beim ersten Anblick klar, daß die ungarischen, genauer die Wurzeln des Alföld in seinem Bestehen seine Malerei endgültig bestimmt haben. Seine Gedankenbilder druchwirken das Thema seiner Bilder auch dann, wenn er sich nicht konkret mit einem Alföld-er Thema befaßt.

In der Erinnerungswelt von János Bella besteht die Erinnerung an den Alltag des Alföld, jedoch nicht mit der Genauigkeit einer chronologisch festlegenden Wirklichkeit, sondern in der Umschreibung des diese Erinnerungen bewahrenden Künstlers. Grund hierfür ist nicht allein die Entfernung in Zeit und Raum, sondern auch die eigenständige, nahezu gefühlswoll-lyrische Gestalt János Bellas.

Aus seinen Erinnerungen tauchen die Wahrzeichen des Alföld — Ziehbrunnen, die Kleinhöfe, Büffelrinder — herauf, jedoch nicht als idyllische, romantische Bilder, sondern mit wahrhaften, durchlebten Gefühlen, und nicht selten mit dramatischer Geladenheit. In diesen Bildern — wie in seinem gesamten Schaffen — wirft er hauptsächlich die grundlegenden und ewigen Fragen des menschlichen Lebens auf, wie die des Zuhause, der Liebe, des Alters, des Todes. Die Erscheinung der Gestalten, der Landschaft, ihre Gestaltung von plebejisch-grober Schönheit in den einzelnen Werken erinnert an die zeichnerische Welt balladischer Stimmung von Kálmán Csohány, und diese — wenn auch entfernte — Verwandtschaft beweist gleichfalls die Bindung an die Heimat Erde.

An anderer Stelle, wo die aufeinander gehäuften Erinnerungsbilder auf dem Gemälde auf gestürzten

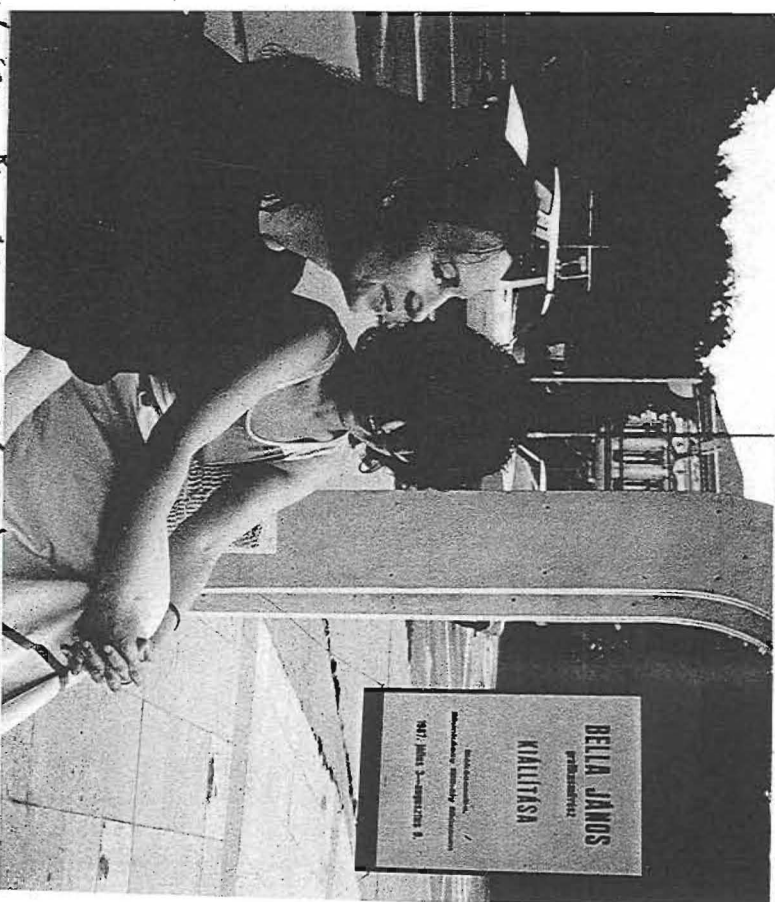
Ebenen auftreten, kommt dem Betrachter nicht zufällig die von Wittebsk (seinem russischen Geburtsort) träumende Kunst Chagalls ins Gedächtnis. Allerdings ist wahr, daß einem diese Verwandtschaft eher im menschlichen, als im künstlerischen Habitus auffällt. Bellas „barbarische Madonnen“ haben eher Verwandtschaft mit Gauguins Mädchengestalten in ihrer groben Schönheit, wahrscheinlich aus dem Grunde, weil ähnlich wie Gauguin auch Bella die ursprüngliche, von der Zivilisation noch unverdorbene Harmonie zu finden sucht. Und in dieser Suche greift er nicht allein auf die in sich gesogenen Erinnerungsbilder zurück, sondern in die tiefsten Schichten des menschlichen Bewusstseins — mit dem Ausdruck des Künstlers sprechend: ins kollektive Unterbewußtsein.

Dritte Quelle seiner Kunst ist die Welt der Verse. Eine andere Gruppe seiner Werke, die Graphiken, schöpfen — größtenteils — hieraus ihre Themen, so schuf er eine Serie, die durch beliebte deutsche und ungarische Dichter beeinflusst wurde. Wieder wohners „setzt er die Themen seiner Gemälde in mit Aquarell gefärbte Tuschzeichnungen um“, jedoch hat er sich auch mit dekorativ-stilisierten Lösungen versucht. Die stilistische Vielseitigkeit seiner Graphik und sein thematischer Reichtum weisen besonders auf János Bellas andauernde Experimentierlust hin, und diese seine Werke erlauben einen Einblick in seine gesitige Werkstatt, in seine dauernd neue Wege suchende Kunst.

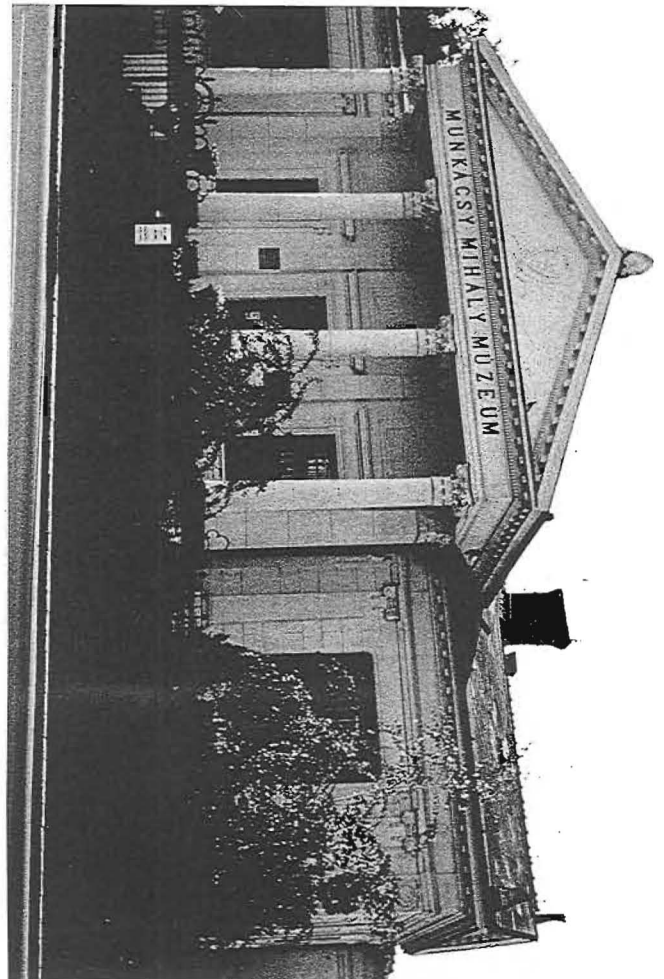
Wir begrüßen János Bellas Ausstellung in seiner Heimat, hoffend, daß diesem ersten Schritt der Verbindung noch viele weitere folgen werden.

42

Népm: Vanda és János Éva Bellai család

1984

A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum

tisztelettel meghívja Önt és ismerőseit

Bella János

festőművész kiállítására

1987. július 3-án 15 órára
a múzeum nagytermébe

A kiállítást megnyitja
FODOR JÓZSEF
festőművész

A kiállítás megtekinthető: 1987. VII. 3.—VIII. 9.
hétfő kivételével naponta 10—18 óráig
(5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.)

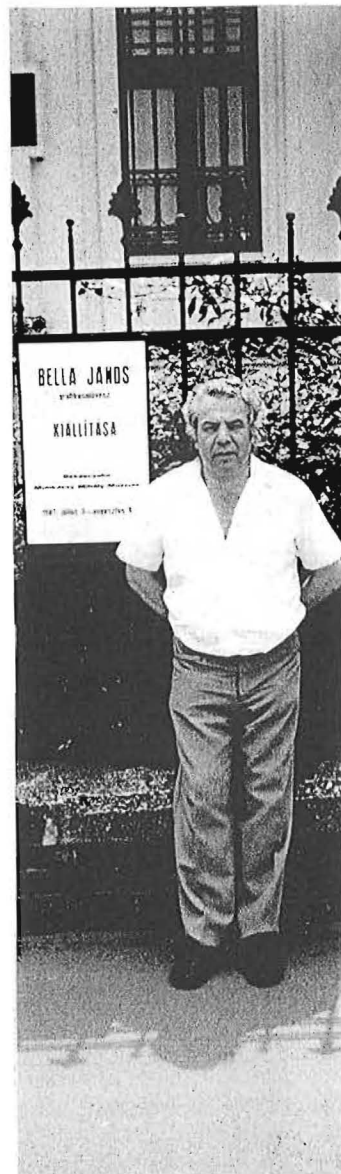
Das Munkácsy Mihály Museum Békéscsaba
lädt Sie und Ihre Bekannten herzlichst ein
zur Ausstellung des Kunstmalers

János Bella

Eröffnung: 3. Juli 1987 um 15 Uhr
im Großen Saal des Museums

Die Ausstellung wird eröffnet von
JÓZSEF FODOR
Kunstmaler

Die Ausstellung ist zu besichtigen vom 3.7.1987 bis 9.8.1987
täglich von 10—18 Uhr, mit Ausnahme montags
(5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.)

Bella János
a békéscsabai
Munkácsy Múzeum
előtt

44

Békéscsaba Munkácsy Mihály Múzeum
Önálló kiállításom 1987-ben

Fodor J.
Fejér Csabáné
Fejér Csaba
Gellai Olga
Bella Jánosné
Jentke Joli
Mariska
Bella János
Tóti
Zsuzsa
Bella József
Giciz Veronka
Nejem: Vanda
László
P. és
nemzet
csoport

Nejem: Vanda | Gellai László | Giciz Béla | Bella József | ismeret- | Koszta Rozália | Gabus | Béla |
László | Imre

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

„Angyalmezsgyén hazafelé”

Bella János kiállítása

a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban

Szokatlanul expresszív, mégis ismerős világ tárul fel Bella János kiállításán: a tanyák, idős parasztemberek, gémeskutak az alföldi táj jellegzetességei, amelyek élénk, erős színvilággal párosulnak. Szembeszökő az alkotó Alföldhöz kötődése, de az ábrázolás sajátosságai sejtetik; bejárt egy másik utat is, életében, s művészetében egyaránt.

Bella János 1935-ben született Endrődön. Ottani rajztanára, Szabó Ernő biztatta arra, hogy tanulmányait művészeti iskolában folytassa, így került Budapestre a művészeti gimnáziumba, majd az Iparművészeti Főiskolára, később pedig a szegedi tanárképző főiskolára.

„Az optikai világ dolgainak papírra vagy vászonra vitelét viszonylag fiatalon megtanulja és begyakorolja az ember, de hogy ez még nem művészet, azt én már nagyon régen tudom.”

Bella merészen, önpróbáló módon kísérletezett a festői kifejezés különféle stílusai-
val, közöttük a nonfiguratív-
típusúval is, de végül vissza-
46 az a figurális ábrázoláshoz,

melyet éveken át formált saját belső világához igazítva. Az ő belső világa nagyon erősen alföldi — sőt, azon belül is endrődi —, pedig 30 éve él a Német Szövetségi Köztársaságban, a Stuttgarthoz közeli Backnangban.

A gyermek- és ifjúkor emlékei olyan erősek, életre szólóak és meghatározóak Bella Jánosban, hogy ezáltal nemcsak egyéniségének, magatartásának eredendő karakterét örizte meg, hanem festészete is erre az érzelmi-gondolati világra épül. Innen van műveinek „megtévesztő” alföldiessége, amely azonban magán viseli a német klasszikus expresszionizmus bizonyos — átfomált — vonásait is. Bella János képein a személyesség érződik, ő nem a valóságot rögzíti lírai nosztalgiával, vagy tárgyilagosan dokumentálva, hanem saját életének kötődéseit éli újra. A megdöntött síkok, megbillent horizontok, a lebegve lépő figurák: az emlékek múltidejűségének, a megidé-

tés Chagall finom, álomszürrealizmusával mutat távoli rokonságot, de Bellánál mégsem a Chagall-hagyományok a jellemzőek, hanem az expresszionizmus átszűrő hatása. Az intenzív színvilágról (erős pirosok, kékek, sárgák) és a kifejezés felfokozott erejéről (torzított vonások, vehemens festésmód) következtethetünk rá, amelyek Bella saját festői eszközeivé szelődültek.

„Poláris erők egymásra hatásában képzelem el az életet, az embert, aki kifelé és befelé figyel, akit immanens és transzcendens erők mozgatnak. Tehát nem az egyik és nem a másik, hanem mind a kettő, és ezért nevezném törekvésemet transzcendens realizmusnak.”

A kiállításon 30 festmény és 30 grafika mutatja be Bella János munkásságát. A festmények többségének témája látszólag nem tág: otthon, család, szerelem, de Bellának ezek a témák — noha alapvetőek — egyidejűleg a szembesítés, az ön-

vizsgálat és a humánus értékekért való aggodás kifejezésének is közegei. A múltat idézik a kiállítás elején látható, nagyszülőket, önportrét, kis házakat megjelenítő, meleg barnás tónussal övezett képek (*Aranyházasok*, *Pusztavénusz*, *Álom a szülői házról*). A másik oldalon a szerelemről, a párkapcsolat bensőségességéről és viharairól szóló képek vannak (*Fiatalság-öregség*, *Jegypár stb.*). A terem túlsó oldalán elhelyezett, legújabb festményeken az emberi-alkotói sors allegóriáit festette meg, melyek közül az „*Angyalmezsgyén hazafelé*” című mű jelképezi legközelebb Bella János életútját, de egyben alkotói útját is.

A kiállításon látható akvarellek és grafikák nagy része témában az olajképekhez kapcsolódik. Itt most nem érzékelhető, de igen jelentős Bella grafikai munkássága is — egy időben grafikusként tartották számon —, gazdag sorozata van magyar és német költők verseihez készített illusztrációkból. 1982-ben, a Múcsarnokban rendezett „*Tisztelet a szülőföldnek*” című kiállításra is rajzokat küldött, amelyeket a békéscsabai múzeumnak ajándékozott.

Bella János képei több helyen lesznek láthatók itthon, legközelebb szeptemberben Gyomaendrődön, az endrődi művelődési központban.

Ibos Éva

NÉPÚJSÁG

Bella János: Álom a szülői házról

Fodor Dr. Szabó Ferenc.
József igazgató

Topolai Tóni Mariska Iren Imre
Agnes a Magyarok Világszövetségétől.

Kereste és megtalálta azt a helyet, amit bené-
pesíthet nagyon is reális álmakjaival. Mert
mindig álmodik ha fest, vagy rajzol. Előszólítja
az alföldi helység jellegzetes alakjait, szüleit
rökonait, meghalt kistestvéreit. Képbe rendezi
őket, és azok engedelmesen tűrik. Végtelenbe
néző tekintettel, mint ha élveznék a számukra
ismerős rendező parancsait. Misztérium ez, de
hát az életük is az volt!

Bella János Fodor József

A németországi/becknaueri/
vendégek csoportja

Tisztelt tárlatlátogató közönség!

Keressük a képekben Bella Jánost, aki tudja,
hogyan fest az eltűnt vagy haldoklóban van.
Azt valja, hogy a művész-ember nem csupán a,
reális valóságot látja, hanem a belső szemével
is lát és ami másnak már történelem neki az
még eleven emlék...

Ezen szép törekvésekhez további sok erőt ki-
vánva a művésznak, megköszönöm szives türelmü-
ket, a kiállítást megnyitom.

övr. Gaburek
Károlyné
/barátom neje/

Bella János, Vaszko
Bela Jánosné Irén
és barátja

Békesvára
1987.

A Debreceniek

Bánka Andorcs Osztálytárs
a Művészeti Gimnáziumból
és az Iparműv. Főiskoláról
Belső építész és festő

A gyomaendrődi Katona József Művelődési Központ
szeretettel meghívja Önt és kedves ismerőseit a

Bella János festőművész
alkotásaiból készült kiállítás megnyitójára

1987. október 12-én 16 órakor
a Déryné Művelődési Házba

Eendrőd
1987

A kiállítást megnyitja:
Dr. Szabó Ferenc
a Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója
Tárlatot vezet: Ibos Éva művészettörténész

Kner Nyomda

Csapó Ilolika
Könyvtár igazgató

Ibos Éva
Műtörténész

Dr. Szabó Ferenc
Múzeum igazgató

Dr. Szabó Ferenc Múzeumigazgató
megnyitja a Kiállításomat
Éndrődön 1987 Okt. 12. én

Az Endrédi Kiállításán megnyitja 1987-ben

Csaszó Jolán. Szabó F.

Jósa Éva műtörténész ismerteti a képeket

Endrédi
Kiállításán
1987-ben

A családom tagjai, a Kiállítást követően

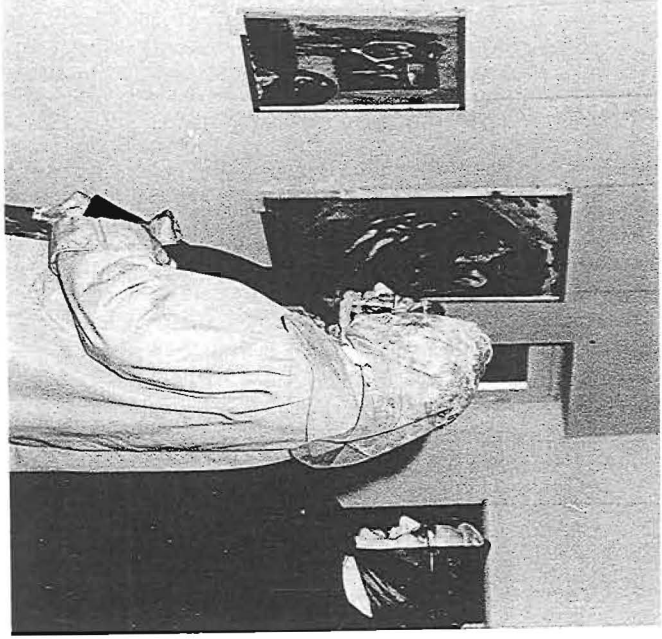
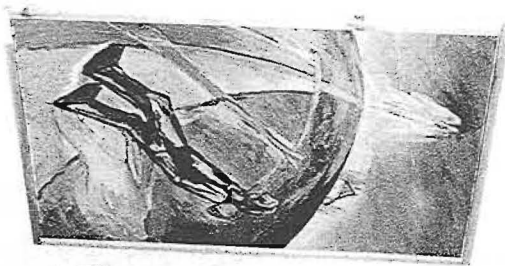

Einen netten Beitrag zur Stadtverschönerung leistete eine Klasse der Backnanger Schickhardt-Realschule unter Anleitung ihres Zeichenlehrers Bella. Die Jungen und Mädchen bemalten einen Bretterzaun in der unteren Marktstraße. Das Echo in der Bevölkerung war übrigens durchweg positiv, was sich allein schon darin zeigt, daß die farbenprächtigen Bilder bislang weder überklebt noch beschädigt wurden.

Foto: fü

13.01.87

*Tarviloim ölkal jektelt utcai keritäskep reizekte
1987 ből*

*Isztogatók
az Eudródi
Kiválótho-
mon
1987
Ján. 12. é*

Christian Bahrs Europa-TV-Standbild war der Jury einen Bundespreis wert

Im Oberschulamtsbereich war Schickhardt-Schule am erfolgreichsten

BACKNANG. Die Erfolge seiner Schüler lassen hinter dem Backnanger Kunstlehrer **János Bella** einen fachlich engagierten Pädagogen vermuten. Immer mal wieder nehmen seine Schützlinge an künstlerischen Wettbewerben teil, zumeist mit ordentlichem Erfolg. Erst jüngst kam wieder große Freude bei dem selbst als Künstler arbeitenden Lehrer auf: Gleich vier seiner Schützlinge – mehr als von jeder anderen Schule im Bereich des Oberschulamts Stuttgart – wurden Bundespreisträger beim 35. Europäischen Wettbewerb (Thema: Film und Fernsehen einigen Europa?). Einem, dem 18jährigen Christian Bahr (Foto) aus Strümpfelbach, gelang sogar der große Wurf: Er durfte auf Einladung des damaligen Bundestagspräsidenten Jenninger nach Bonn reisen.

dem – ähnlich wie bei der ARD auf das Gemeinschaftsprogramm der bundesdeutschen Sendeanstalten – innerhalb der europäischen Union auf europaweite Ausstrahlungen hingewiesen werden soll, hätte gute Chancen, eines Tages tatsächlich farbig auf Europas Mattscheiben zu erscheinen. Über die optimistischerweise bis weit nach Sibirien reichenden rot-grün-gestreiften Konturen des Kontinents hinweg, breiten sich Sendewellen aus. Über Europa liegt die blaue Flagge mit den zwölf Sternen und das europäische E, überlagert von dem Schriftzug SAT. Die Jury urteilte: „Christian Bahr (...) hatte wohl mit der Gewinnung einer einfachen Gesamtform zu ringen. Ihm gelangt es, aus einzelnen, relativ stark vereinfachten Elementen ein, was Aussage und Informationsfülle angeht, wieder sehr komplexes Signet zu entwerfen.“

Unter den insgesamt 185 baden-württembergischen Preisträgern finden sich auch die Schickhardt-Realschülerinnen Gabriele Seitz und Elvira Häberle (beide Klasse 10) sowie Birgit Müller (Klasse 9). Aus dem Rems-Murr-Kreis taucht nur noch die Waib-

linger Schülerin Nadine Bobowski in der Liste der Preisträger auf.

So erfreulich das Ergebnis für die Backnanger Schickhardt-Realschule ist: Bundesweit ging im vergangenen Jahr die Zahl der Wettbewerbsteilnehmer um sechs Prozent auf 71 280 zurück. Einzig Bremen und Baden-Württemberg legten zu. Trotz Rückgang lagen die bundesdeutschen Schulen 1987 mit einer Gesamtbeteiligung von mickrigen 13,3 Prozent (knapp 76 000 Schüler) auf dem zweiten Platz unter den Europastaaten. Kaum zu schlagen ist dagegen Italien, wo über 78 Prozent der Schüler (rund 446 000) am Wettbewerb teilgenommen haben.

Der sympathische Christian Bahr hat mittlerweile die Schickhardt-Realschule verlassen und strebt auf dem Wirtschaftsgymnasium einen höheren Bildungsabschluss an. Ob er seine graphische Begabung einmal beruflich nutzen wolle? Er zuckt die Achseln. So genau wisse er das noch nicht. Eventuell steige er in der Werbemaschine ein. Ansonsten gilt für den 18jährigen: „Ich bin noch überall zu haben.“ hey

Bahrs Motiv eines TV-Standbildes, mit

STW 19
1987
Acht Preise für Backnanger Schickhardt-Realschule
Beim 32. Europäischen Wettbewerb erfolgreich

BACKNANG. Vier Landes- und vier örtliche Preise errangen Schüler der Backnanger Schickhardt-Realschule beim 32. Europäischen Wettbewerb.

An diesem ältesten bundesweiten Schüler- und Jugendwettbewerb nehmen regelmäßig Jugendliche aus allen Bundesländern und zwölf europäischen Staaten teil.

Bau von Schikanen wurde abgelehnt

OPPENWEILER. In der Reutenhofstraße wird wesentlich schneller gefahren, als die dort vorgeschriebene 50 Stundenkilometer. Darüber debattierte der Gemeinderat in seiner letzten Sitzung.

Der Bau von Schikanen wäre eine Möglichkeit, dem Problem entgegenzuwirken. Die Räte verzichteten jedoch auf verkehrsberuhigende Maßnahmen dieser Art, weil die Straße überwiegend von dort wohnhaften Bürgern befahren wird. Dadurch hält sich die Verkehrsbelastung in Grenzen. Statt dass vor sollen als Fühnwahner an theoret.

EINLADUNG
zum **SCHULFEST**
am Samstag, den 4. Mai '96 von 10 bis 15 Uhr
in der **SCHICKHARDT-REALSCHULE**
Richard-Wagner-Str. 9 71522 Backnang

Ausstellungen, Vortrungen und Aktivitäten zum Mitmachen

Original und mit einem großen Transparent machen Schüler der Backnanger Schickhardt-Realschule auf ihr morgiges Schulfest aufmerksam. Ausstellungen, Vortrungen und Aktivitäten zum Mitmachen werden geboten, zudem ist fürs leibliche Wohl gesorgt. Die

Schule ist zwischenzeitlich dem Tuen-Alter erwachsen, vor 30 Jahren wurde sie aus der damaligen Mittelschule Backnang als selbständige Realschule ausgegliedert. Seit drei Jahren residieren Schüler und Lehrer im Neubau bei der Mörtleschule.
Foto: privat

Unter der Leitung von Kunsterzieher János Bella wurden an der Schickhardt-Realschule folgende Themen bearbeitet: „1985 ist das Europäische Jahr der Musik. Entwurf ein Bühnenbild für eine Opernaufführung, eine Ballettvorstellung oder den Auftritt einer Gruppe.“ Stefan Zehb und Edgar Müller erzielten einen Landespreis, Sabine Busch und Iris Fischer einen örtlichen Preis zu diesem Thema.

Ulli Reinhardts Posterentwurf für Sportwettkämpfe der europäischen Jugend erbrachte einen örtlichen Preis. Timo Zeisel brachte es bei dem Thema „Im Jahre 2000 wird vieles bei uns anders geworden sein. Gestalte ein Bild, das zeigt, wie Jungen und Mädchen um die Jahrtausendwende leben“ auf einen Landespreis.

Sabine Brod bekam für ihr Bild „Europäische Märchen“ einen örtlichen Preis verliehen. Beim Aufsatzwettbewerb war Carmen Preusschott mit einem Landespreis erfolgreich. Sie wählte das Thema „Stelle aus deinem persönlichen Erfahrungsbereich die Probleme ausländischer Mitschüler dar“. Die Preise sollen am Europatag verliehen werden.

A Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága,
Mezőberény Nagyközség Közös Tanácsa és
a Petőfi Sándor Művelődési Központ

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

BELLA JÁNOS
MEZŐBERÉNYI KIÁLLÍTÁSÁRA

A MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

1. SZÁMÚ KLUBJÁBA

A kiállítást megnyitja:

SZÜCS LAJOS

tanácselnök

1988. március 28-án 16.00 órakor

*Mezőberényi kiállítás
megnyitóján
1988-ban*

*Szücs Lajos
polgármester*

*Nagy Ferencné
Kulturális Igazgató*

*Dr. Szabó Ferenc
Múzeum Igazgató
(Muntrácsi Múzeum)*

Mezőberényi megnyitó 1988-ban

Tisztelt tárlatlátogatók,

Kedves Barátaim!

Szeretettel köszöntöm Önöket Bella János festőművész kiállításán. Engedjék meg, hogy mind a magam, mind az Önök nevében köszöntsem a művészt, aki erről a vidékről származik, Endrődön született. Bella János ma az NSZK-ban él, de szívében magyar maradt, s a képei tanúskodnak arról, hogy az endrődi gyökerek ma is meghatározói művészetének.

Képei sugározzák a szülőföld szeretetét, a festmények színei és alakjai idézik a gyermek és ifjúkort, s a mély mondanivaló igazi élménnyé avatja e kiállítást.

Erre a megnyitóra sok régi barát, egykori főiskolai hallgató társ valamint sok új, a művészetek iránt érdeklődő jött el, ezzel is erősítve azt, hogy Mezőberény mindig szeretettel fogadja a szépét.

Ezen gondolatok jegyében felkérem Szűcs Lajos tanácselnököt, hogy nyissa meg a kiállítást.

Nagy Ferencné
Kulturális igazgató
Mezőberény

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Bella János festőművész, grafikusművész a közeli Endrőd szülőtte, a magyar Alföld lelkének, szellemének hordozója és nagyszerű megelevenítője a Németerszági Szövetségi Köztársaságban, a Stuttgart melletti szép kisvárosban, Backnangban. Endrőről azt tartja a hagyomány, hogy népének talán a nagyobb része a mezőberényi határban 1731-ig önálló településként fennálló Nemeskerekből vándorolt át Endrődre. Ez nemcsak tradíció, hanem régi levéltári iratokkal bizonyítható is. A Körös egymást követő árvizei miatt, a török kiverése után települt Nemeskereki nem tudott tartósan fennmaradni, lakosságát Endrőd fogadta be. Bella János jól ismeri a 18. század újrateremtő időszakának ezt a számára is, számunkra is kedves hagyományát, ezért is vállalta szívesen, hogy Mezőberényt megtiszteli alkotásai bemutatásával. Az a nemes egyszerűség, a hagyományos népi világban gyökerező, a legmélyebben emberközpontú, emberszerető világ, amelyből a hazai főiskolai tanulmányok és a haza határain kívül szerzett művészeti ismeretek elindító ereje alapján tehetsége kivirágzott, mindig tiszta forrás volt és lesz is.

Köszönjük, hogy személyesen eljött hozzánk és részt tud venni a kiállítás megnyitóján.

A három nemzetiségű Mezőberény fogékony az újra, a szépre, s külön öröm számunkra, hogy Bella János családfája kötődik Mezőberényhez is.

Mindannyian azt kívánjuk, hogy kötődése a szülőföldhöz maradjon ilyen töretlen, művészete maradjon meg emberinek, s alkotásaival továbbra is szolgálja az alföldi táj szépségeinek bemutatását és a népek közötti barátság elmélyítését.

Mezőberény, 1988. március 28.

A Mezőberényi Polgármester Szűcs János megnyitó beszédéből

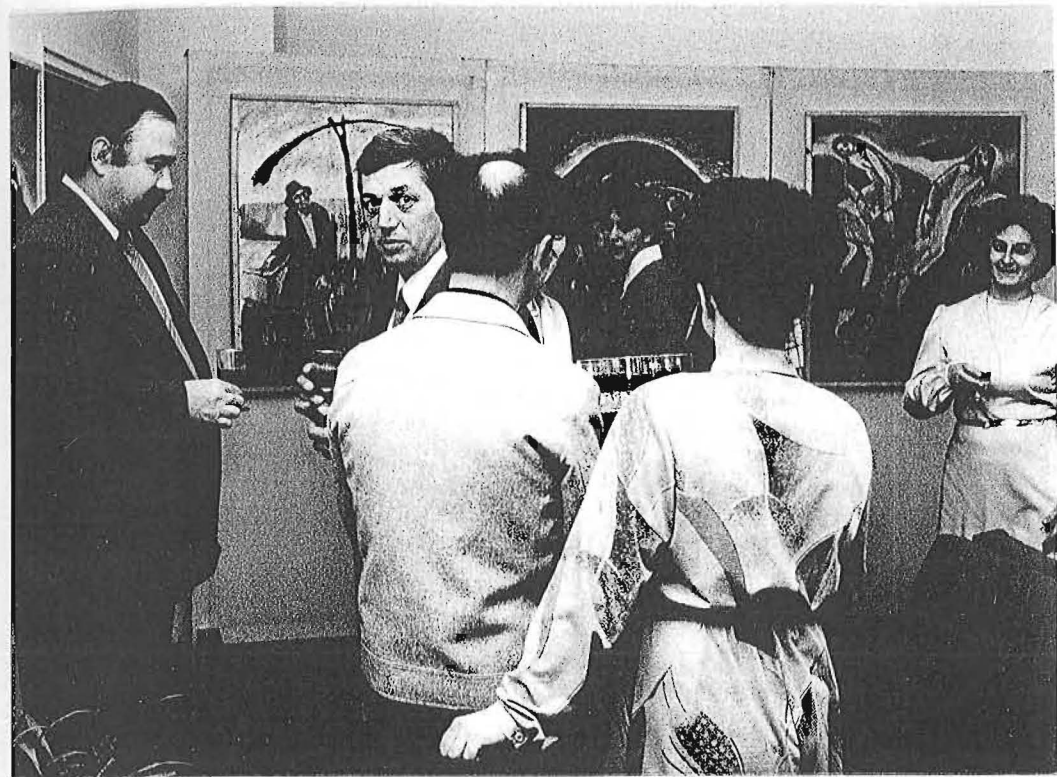
János Bella stellt in Ungarn aus

*Backnangban
megjelent cikk
a Mezőberényi
Kiállításomról*

BACKNANG/MEZŐBERÉNY. Fast ein Jahr schon befinden sich etliche Werke des Backnanger Malers János Bella in Ungarn. Kürzlich wurden sie zum fünften Mal in einer Ausstellung gezeigt, diesmal in der geschichtsträchtigen Kleinstadt Mezőberény.

Ausgezeichnet plaziert und sehr gut beleuchtet hatten alle Ölbilder ihren Platz in einem Raum gefunden. In herzlicher Atmosphäre gab sich das Publikum sehr aufgeschlossen. Viele äußerten ihre Eindrücke, einige erkannten ihre bereits verstorbenen Eltern oder ihr längst zerfallenes Geburtshaus wieder. Auch die Engel – ein oft wiederkehrendes Motiv des Malers – sowie schwebende Figuren und schiefe Horizonte waren kein Hindernis beim Verständnis der Bilder; und durch offene Fragen versuchte mancher, die Empfindungen des Künstlers zu deuten.

Eine Steigerung an Interesse und Aufgeschlossenheit erlebten die deutschen Besucher (Lehrer der Backnanger Schickhardt-Realschule), als eine Schulklasse mit ihrem Zeichenlehrer zur Ausstellung kam. Man spürte zwar die Achtung vor dem Künstler, mit der Kunst aber standen sie auf Du und Du, fragten wie die Großen und interpretierten fast eifriger als diese.

Mezőberényi Kiállításom megnyitója

*Joska
Bartók*

Mariska, Jaska, Susza, Pannika
Meröberemi

Pannika mokahigom

Meröberemi iskolásokkal a kiállítás során

*A kiállítás
megnyitóján
Backnang -ban
1988-ban*

Bella-Ausstellung im evangelischen Gemeindehaus Heininger Weg gestern eröffnet

Eine Ausstellung mit Werken des 1935 in Endröd/Ungarn geborenen János Bella wurde gestern nachmittag im evangelischen Gemeindehaus Heininger Weg in Backnang eröffnet. Das künstlerische Schaffen Bellas, der bereits auf eine stolze Zahl von Ausstellungen in Deutschland, Ungarn und Australien verweisen kann, ist gekennzeichnet von schiefen Horizonten und schweben-

den Figuren, Phantasie- und Erinnerungsgebilden. Für die musikalische Begleitung der Vernissage sorgte Kantor Eberhard Tzschoppe, die Begrüßung nahm Diakon Gerhard Nerz vor, und die Einführung wurde von Erhard Jahnke gehalten. Die Ausstellung ist samstags von 14.30 bis 17 Uhr und sonntags von 11 bis 12 und von 14.30 bis 17 Uhr geöffnet. Foto: ths

JÁNOS BELLA
MALEREI
GRAPHIK

18. SEPTEMBER BIS 23. OKTOBER 1988
ERÖFFNUNG: SONNTAG, 18. SEPT. 1988, 14.30 UHR
32. KUNSTAUSSTELLUNG IM GEMEINDEHAUS
HEININGER WEG, BACKNANG

JÁNOS BELLA GEBOREN 1935 IN
ENDRÖD/UNGARN.

STUDIUM: KUNSTGYMNASIUM
UND KUNSTGEWERBE-HOCHSCHULE
IN BUDAPEST,
PÄDAGOGISCHE HOCHSCHULE
IN SZEGED,
KUNSTAKADEMIE IN STUTT GART.

TÄTIGKEIT: THEATERMALER
IN STUTT GART, KURSLEITER UND
LANGJÄHRIGER KÜNSTLERISCHER
BETREUER DER MALERGRUPPE MALER
DER BARACKE, KUNSTERZIEHER
AN DER SCHICKHARDT-REALSCHULE.

AUSSTELLUNGEN: EINZEL- UND
GRUPPENAUSSTELLUNGEN IN UNGARN,
DEUTSCHLAND UND AUSTRALIEN.

„SCHIEFER HORIZONT UND SCHWEBEN-
DE FIGUREN DEUTEN DARAUF HIN,
DASS ES SICH HIER NICHT UM EINE
NACHAHMUNG DER REALITÄT,
SONDERN UM TRAUM-, PHANTASIE-
UND ERINNERUNGSBILDER HANDELT,
DIE EINE GEWISSE VERGÄNGLICHKEIT
BEREITS ÜBERWUNDEN HABEN.“

*Gerhard Nerz a házigazda megnyitás
beszède.*

*H. Tschoppe kántor zongorán improvizál
magyar dallamokkal a Megnyitón 1988*

Edward Jahnske Megnyitó beszéde

Prof. M. Pahl Bella János és neje Gertoud Kuhn.

A nézem Vándorköze és ok.

Frau Pflüger, Markus és Vanda a Megnyitón

Stgt., den 10.2.1989

Gedanken zur Ausstellung der Bilder von Janos Bella, im
Herbst 1988 im Gemeindehaus am ~~Henningerweg~~ ^{Henningerweg} in Backnang.

Nachdem ich mich zum erstenmal unter der Führung von Janos
Bella mit diesem Werk konfrontiert sah, war ich sofort
sehr betroffen, von dem persönlichen Gehalt dieses Werkes,
das mich geradezu durch seine visionäre Kraft herausforderte.
Ich wußte sofort, daß sich hier in diesem Werk etwas abspielte,
daß sich nicht mit den vielen an dem sonst in Galerien Gezeigtem
unter formalen, modernen, vergleichen und zur Kenntnis nehmen
durfte. Hier mußte ich, das wußte ich sofort, seltene Maßstäbe
anlegen. Sofort drängte sich mir die einfache Tatsache auf,
für diese Produktion bestimmend, daß hier nicht die
rein Gegenständlichen angenommen werden. Allen Bildern
gemeinsamer Bildgedanke erlaubte, oder erzwang einen visionär
bestimmten Umgang mit den Objekten im Raum. Zu meiner ersten
Verwunderung aber waren diese Objekte, vornehmlich menschliche
Figuren, in ihrer plastischen Anatomie durchaus sinnlich ge-
staltet. Selbst Engelsfiguren als Ideen-träger in einer unwirk-
lichen Welt, hatten eine plastische Wirklichkeit aus dem Reich
erfahrener Körperlichkeit. Selbst die Flügel dieser körper-
lichen Wesen unterliegen der Erfahrung von Licht und Schatten
einer einseitigen Lichtquelle in diesem gedachten
visionären Raum, aller erlebter und gedachter Schicksale.

Für den Betrachter nimmt dies Schicksal nacherlebte Konturen
an. Die literarische Komponente, die Bildgeschichte, lebt un-
mittelbar im Farbklang, er bildet sich konsequent nach der
menschlichen Optik, natürlichen Gesetzmäßigkeit von deren
psychischen Wirkung Komplementärfarben. Man weiß immer, was
über das Bild erlebt werden soll. Was ist eine Vision?
Die Verdichtung vieler Gedanken und Wünsche über die Wirklich-
keit hinaus, zu einer Harmonie. Die Vision von Janos Bella
ist eine umfassende, allumfassende Liebe, die auch die
Schwerkraft besiegt und die Welt freigibt für diejenigen, die
sich damit zufrieden geben, das sie sich als Teil einer
Weltordnung fühlen, in die er sich eingeordnet hat. Das ver-
heißt Glück. Die Menschen auf den Bildern von Janos Bella
haben sich nicht resignierend mit ihrem Schicksal und dessen
scheinbarer Willkürlichkeit abgefunden, sie bilden vielmehr
und in aller Ordnung ihre Aktivität an ihrem Platz.
Die Menschen von Janos Bella sind nicht nur Ungarn, sondern
Menschen schlechtweg. Damit steht Bella in einem hohen Rang
vor allem aber über allen Zweiflern, Experimentierern, denn er
beinhaltet in seinem Werk Glauben an höhere Ordnung, an der
wir alle teilnehmen. Diese Bilder erfüllen auf nicht alltäg-
liche Weise die therapeutische Aufgabe der bildenden Kunst.

Manfred Pahl

Professor Manfred Pahl u. seine Werke
a. Kallitrisomil 1988 ber

Schiefe Horizonte, schwebende Figuren

BACKNANG. Am Sonntag, 18. September, 14.30 Uhr wird im evangelischen Gemeindehaus am Heinger Weg die Ausstellung „János Bella – Malerei und Grafik“ eröffnet.

Über ein Jahr stellte der in Backnang lebende Kunstmaler János Bella seine Arbeiten in verschiedenen Städten Ungarns aus. Erste Station war die südungarische Heimatstadt Békéscsaba des Künstlers, der bereits seit drei Jahrzehnten in der Bundesrepublik wohnt. Bellas Bilder beschäftigen sich mit dem Alltag des Heimatlandes. Aus seinen Erinnerungen tauchen Menschengestalten, Ziehbrunnen, Kleinhöfe, Büffelrinder auf, jedoch nicht als idyllische, romantische Bilder, sondern mit wahrhaften, durchlebten Gefühlen und nicht selten mit dramatischer Geladenheit.

Schiefe Horizonte und schwebende Figuren überschreiten die Realität und lassen Traum-, Fantasie- und Erinnerungsbilder zu, die das Hier und Jetzt bereits überschritten haben. Sehr eindrücklich sind die Menschenbilder von János Bella. Zeigen sie doch vielfach den Menschen, der unterwegs ist und zugleich innehält und fragt: Wer bin ich, woher komme ich, wohin gehe ich?

Nachdem die Bilder aus Ungarn wieder zurückgekommen sind – und durch Grafiken und biblische Bilder der letzten Jahre erweitert wurden – kann János Bella dem hiesigen Publikum eine umfangreiche Ausstellung im Gemeindehaus am Heinger Weg zeigen. Bei der Eröffnung ist der Künstler anwesend. Erhard Jahnke hält die Einführung. Kantor Eberhard Tzschope setzt die musikalischen Akzente.

Die Ausstellung ist bis 23. Oktober jeweils samstags, 14.30 bis 17 Uhr und sonntags, 11 bis 12 Uhr und 14.30 bis 17 Uhr geöffnet.

Die Realität wie im Traum überschritten: János Bella stellt im evangelischen Gemeindehaus am Heinger Weg aus.

Gondolatok Bella János képművészetéről / Prof. M. Pál
Mintán első alkalommal Bella János vezetésével e művekkel szembeérültem, azonban megröbbszentem azok észéni tartalmának láttán, melyek látomásos eseményekkel valóssággal kilívóak voltak.

Tudtam, hogy e művekben valami lejátszódik, mit tudományil vehetek, de össze nem hasonlíthatom a különben sok képtárakban mutatott felölletes modernséggel.

Tudtam, hogy itt ritkán használt mércéti kell alkalmaznom. Azon egyszerű megállapítás lett urad bennem, hogy e "termékek" megkötözésével a püszta tárgyiasságból kiindulni nem lehet. A képek összejárgondolata lehetővé tette, sőt megkövetelte a tárgyak tárgyak térbeni, látászati kezelését, látomásos alapon. Első csodálatomra, e tárgyak fölént, emberi alapok voltak, plasztikus anatómiai teljességgel, érzéki megfogalmazásban. Sőt még az angyalok is, mint egy valós világ eszmehordozói, plasztikusok, valóság voltak, a testiség tapasztalt birodalmából - - - - -

"Bella János látomása, mindent át fogó szeretet, mely a nehezségi erőt is leprözüve, azoknak adja e világot, akik megelégednek arral, hogy magukat egy viláprend részének érezzék, amehé ő magát besorozta. Ez boldogságot ígér."

Bella János emberei nem csak magyarak, hanem egyáltalán emberek. Ezzel Bella magas rangon áll a kétkedők és próbálkozók fölött, mert ő műveiben helyzet ad a magasabb Rendben való létnek, amelyek min valamenyien részesei vagyunk. Ezek a képek nem létköznap módon teljesítik a képzőművészet gyógyító hatású feladatát.
Stuttgart 1989 Febr. 10. Manfred Pál.

Szabó Ernőné a Balassi Bizint. Könyvtár igazgatója a Keptiállitáson Mefnyitóján

Salgótarjáni
Képtiállitáson
Mefnyitója
1991 ben

Bódi Tóth Elemér Bella János
A Salgótarjáni Képtiállitáson Mefnyitója

A Balassi Bálint
Nógrád Megyei Könyvtár
meghívja Önt és Baráit

BELLA JÁNOS
festőművész
(Németország)
kiállításának megnyitójára

-1991. február 12-én 16 órára-
a könyvtár emeleti csarnokába.

Műsor:

A kiállítást megnyitja

Bódi Tóth Elemér költő

Közreműködik

Guthy Éva előadóművész (ének)

Baráti beszélgetés Bella Jánossal

(Cím: Salgótarján, Felszabadulás út 2.)

6 **NOVEMBER**

MŰVÉSZET

Hová visz az „angyalos” út?

Bella János kiállítása Salgótarjánban

Bella János németországi festőművész kiállítása nyílt meg a napokban Salgótarjánban, a Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtárban. A művész Endrődön (ma Gyomaendrőd) született, a Backnangban, egy Stuttgarthoz közeli városkában él. Így az ünnepi megnyitón Németországból és Gyomaendrődről érkeztek vendégek is képviselték magukat, köztük Gyomaendrőd polgármestere, valamint a rokonság, a itt voltak a művészársak is Magyarországról különböző szökevények Szegedről, Debrecenből, Tokajból, s még több más városból. Örömmünkre szolgálhat, hogy ez a művészeti rendezvény így módon valódi kulturális eseményvé vált, országos és bizonyos szemzöngéből nemzetközi viszonylatok keltett. Az ünnepségnek több meghívott pillanata is volt. Ezek közé tartozott, midőn a művész üsztelettel köszöntötte egykori endrődi rajztanárát, Szabó Ernőt, akinek hatására a művészetek felé fordult már kisgyermekkorában, s akinek „kedvéért” rendezte meg ezt a gazdag festészeti és grafikai tárlatot Salgótarjánban. A művészt születésnapja, alkalmasból szintén itt köszöntötte fogadás keretében az ünnepelő közönség. Bella János bejelentette több művét Salgótarján, illetve Gyomaendrőd közönségének ajándékozta. A Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár igen elegáns, részben német és magyar nyelvű katalógust adott ki erre az alkalomra, amelynek második része Bella János verseit tartalmazza *Hontalanságom naplója* címmel. Ezek a versek 1958 és 1990 között íródtak. Ki is ez az Alföldről indult és Németországban alkotó művész? Iparosmunkás nyolcadik gyermekéül jött a világra Endrődön 1935-ben, Nehezen szakadt el a szülőföldtől, ám művészetek iránti érdeklődése, korán jelentkező tehetsége, valamint a történelmi események ezt elkerülhetetlenné tették. A budapesti művészeti gimnáziumban, majd az iparművészeti főiskolán és a szegedi tanárképző főiskolán folytatta tanulmányait. Az 1956-os események idején hagyta el az országot, s telepedett le az NSZK-ban. Elvégezte a stuttgarti képzőművészeti akadémiát is. Hamarosan az ottani állami színháznál kapott festőállást, aztán pedig felesége szülővárosában, Backnangban telepedett le, rajztanárként dolgozik és képzőművészeti szakiskolát vezet. Viszonylag ritkán állt ki, bár szerencsére az önálló tárlatok száma az utóbbi időben egyre inkább gyarapodik. Már 1982-ben jelentkezett műveivel a „Tisztelet a Szülőföldnek” című műcsarnokkal kiállításon is, valamint szűkebb hazájában, Békésben rendezett önálló tárlatokat, s most Salgótarjánban.

Bella János művészetének meghatározója mindezekelőtt az Alföld, ezen belül is a szűkebb táj, Endrőd és vidéke. Úgy tetszik, ez az élményvilág egyre inkább elmélyül, és egyetemmes érvényű mondanivalónak hordozójává növekszik. Ilyeténképpen az alföldi emlékek, tájak és rekvizitumok, gémeskutak, házak, utcaképek, nem utolsósorban az itt élők, öregek és fiatalok, ököre emlékezők, baromra támaszkodók, gémeskutaknál angyalokkal találkozó, sejtelmes ablakon be- és kinézők nem pusztán a nosztalgia szülöttei, még kevésbé a dokumentatív szándékú realizmus termékei, hanem általános emberi sorsok, örömtök és bánatok megjelenítései.

Ez adja e festészet jelentőségét. Ezek a sok esetben drámai, vörösbő, kékben, sárgában égő, kibillent horizontú, lebegtetett képek valójában a megbillent időben mutatják föl az ember sorsát.

A művész „realizmusa” a klasszikus expresszionizmus és szürrealizmus, sőt a naiv művészetek kifejezőmódjával keveredik, de nem azok programját, hanem az attitűdöt veszi át, azaz mindazt, ahogyan az ember a tudat mély rétegein szűri át a valóságot, foggalmazza meg csak rá jellemző festői világát. Úgy vélem, Bella János saját kifejezése roppant találó, midőn művészetét „transzcendens realizmus”-nak nevezi.

Művészetének további forrásai közé tartozik a költészet világa, ideértve a szülőföldön hallott és lejegyzett történeteket, meséket és dalokat, saját költészetét, valamint az európai költészet kiemelkedő alakjai életműveinek grafikai újrafogalmazását.

Végül, de nem utolsósorban érdemes fölívni a figyelmet arra, hogy *Bella János művészetének alapvető tartalma a humanizmus, az emberség, a példa fölmutatása a szorongást keltő kilencvenes években. Minden tartalmi és stílusi összetettség végső soron ezt a célt szolgálja. Ma, amikor globális társadalmi és természeti katasztrófákkal fenyeget a kor, szükség van mindazon felelős megnyilvánulásokra, amelyek a humanizmus általános értékeit hangsúlyozzák. Szükség van az „angyalmezszyén” járó Bella János festészetére, hogy esetleg mások is ráleljenek saját „angyalos” útjakra.*

A kiállítást március 31-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

(bte)

Egy németc magyar versei

Endrődi Bella János könyv

A múlt esztendő Nógrád megyei képzőművészeti kiállítási programjának egyik kiemelkedő eseménye volt Bella János festőművész kiállításának megnyitása Salgótarjában, a Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtárban. A művész 1935-ben Endrődön (Gyomaendrőd) született, 1956 után Németországba távozott, ahol jelenleg is él egy Stuttgart melletti városkában, Backnangban. Művésztanárként dolgozik, több kiállítást rendezett Németországban, festőként és grafikusként ismert.

Salgótarjáni tárlata nemzetközi visszhangot váltott ki. A könyvtár német és magyar nyelvű katalógust adott ki erre az alkalomra, amelynek második része Hontalanságom naplója címmel a művész verseinek tömör válogatását is tartalmazta, ezeket 1958 és 1990 között írta. Ugyancsak múlt év utolsó negyedében Backnangban is elegáns katalógusa látott napvilágot, magyar nyelvű versbetétekkel.

Most Endrődi Bella János néven köllőként is jelenkezik Magyarországon, első — egyúttal válogatott — verseskötetét idén jelenteti meg Salgótarjában a Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár. A könyv az 1958-tól napjainkig írt verseinek válogatását tartalmazza.

A festőművész tradicionális kelet-közép-európai lírai szerepben lép a közönség elé,

amelynek egyik jellemzője, hogy az értéknormák nem-esztétikai követelményekkel ötvöződve jelennek meg. Mindazonáltal számára nem a líratípus megválasztása a kérdés, hanem annak a determináltságérzetnek a kifejezése, amely személyes sorsából következik. Ebben a sorsban természetesen sokakkal osztozik, hiszen se szeri, se száma a nyugati magyar irodalomban azon költőknek és prózaíróknak, akik életművükben meghatározó az éltető anyanyelvű közegből való kiszakadás élménye, a nyelv- és lélekvesztés veszélyének érzése. Ezáltal talán elegendő csupán egyetlen példát említeni ennek érzékelhetőségére: Márai Sándor megrázó erejű Halotti beszéd című versét, amely ugyancsak a közelmúltban tért haza, a többi között a Szép versek antológiában való megjelenéssel is.

Tanulságos e szempontból is Endrődi Bella János vallomása: „Egy idő óta az érdeklődésem középpontjába mind gyakrabban nyelvi problémák kerülnek. Elképzelem, mily szomorú látványt nyújt az a valami, ami még önmagát sem tudja megnevezni, mert egy számmá változott! Most tudom igazán a művészek egyik legnagyobbikát megérteni, aki elkészült művét kényszerítve így kiáltott: „Parla!” (beszélj) — mert a nyelv élet és kinyilatkoztatás! Talán e miatt hajlok mindinkább az Irodalom felé és próbál-

országi festő Salgótarjában

ét adja ki a megyei könyvtár

lom a Festészettel a Költészettel egybekötni, ott a vásznon és itt önmagamban.”

A nyelv szerepével való küszködésen kívül Endrődi Bella János verseinek további fontos rétegét jelenti az európaiság és a magyarság önmagában való „tisztázása”, vagyis az identitás kérdése, ami az emigrációs lét körülményei közepette külön is alapvető jelentőségűnek látszik. Erről a következőképpen vélekedik: „Az, hogy magyarnak éreztem és érzem magam, már régen tudatos előttem. Valamivel későbbi az európaiságom érzete. Ez utóbbi azonban még ki nem alakult forma, még nem teljességében létező érzet volt az utóbbi idő-kig. Most viszont kezd egy új érzet tért hódítani bennem, és ez az érzet örömmel tölt el: a keleteurópaiságom érzete. Ez már formásabb, színesebb és reálisabb érzet, mert benne vannak az őscím, és így éreztem én, de még nem elég tudatosan európaiságomat, amikor pár évvel ezelőtt az alábbi négyesoroszt írtam:

Hanyatt vágtam magam a gyepon.

Fölöttem felhők tornyosultak;

Európát rajzoltak nekem

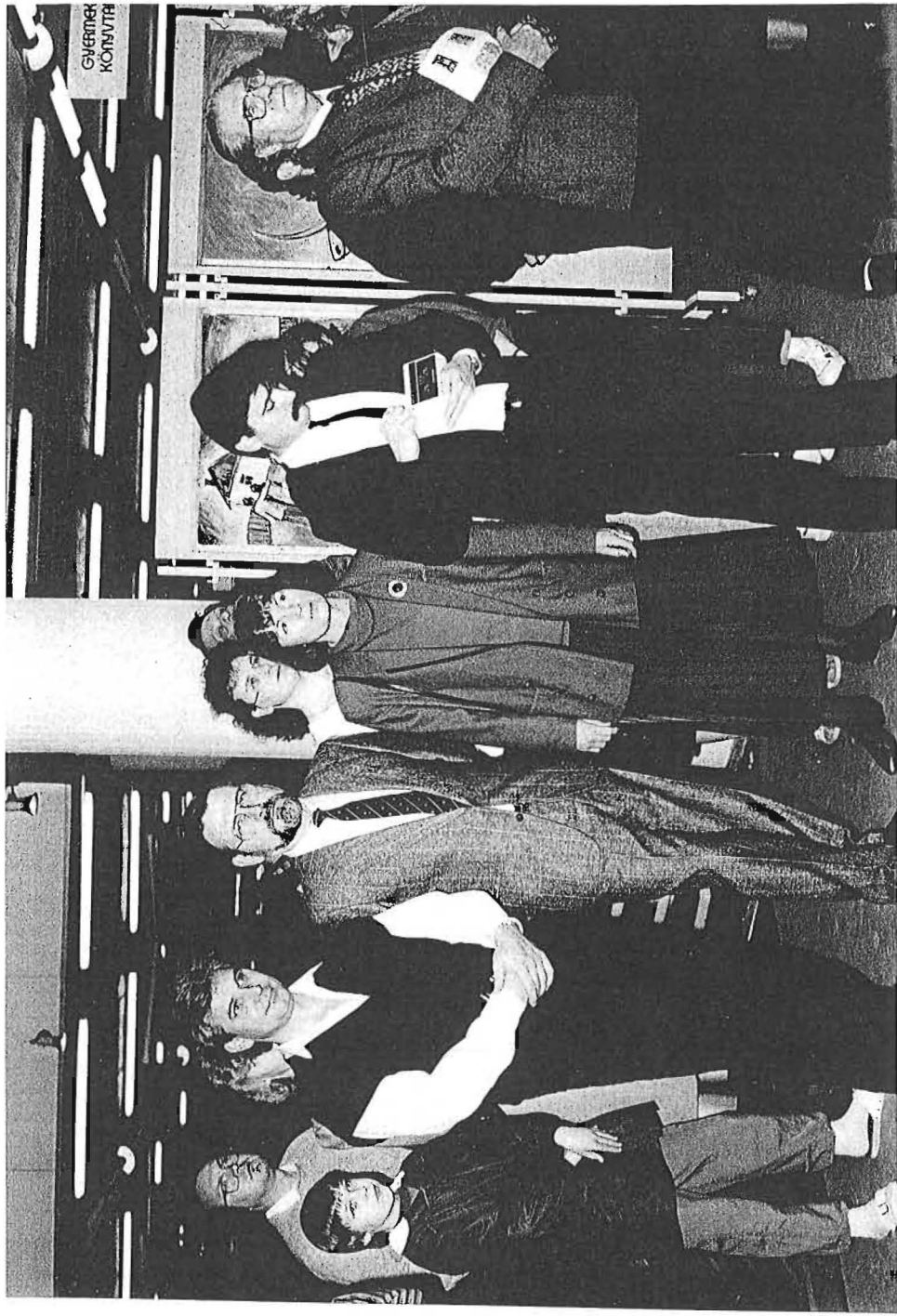
S a hátamon őscím vonultak.”

Úgy tetszik, Endrődi Bella János mára otthonra lelt az anyanyelvben, ebben a hatalmas virtuális hazában és irodalomban, de otthon talált a két

létező hazában. Magyarországon és Németországban is. Vagyis otthon van kelet-közép-európaiként, magyarként Európában.

A szülőföld, a békési táj, a békési ember a maga küzdelmes múltjával és jelenével, régi szokásaival, mai zaklatottságával, de ugyancsak mai reményeivel is ott él verseiben. E lírai napló legszebb lapjai közé pedig besorolandók azok a versek, amelyek az eltűnt gyermekkor, az első szerelem, a család emléket idézik, a messze fénylő boldog időket.

Egyik versének kifejezésével élve, ezüstös glória ragyog a világ fölött, amit elnyelt a visszafordíthatatlan idő, mert hiszen Endrődi Bella János már ismeri az idő természetét is, amelyben élünk, amíg csak hozzáink nem lép az Isten, s „Mehetünk...” — mondja szórakozottan. És az ember megy, mi mást tehetne. Ez jut eszébe a békési szűkebb haza sorjázó sírhatjairól. Alattuk a szülők, a rokonok, az ismerősök pihennek, akik addig élnek, amíg valaki emlékezik rájuk. Ez a lírai napló az emlékezést is magába foglalja. Endrődi Bella János készülő könyve, amelyet saját festményeinek, grafikai reprodukciói ékesítenek majd, méltónak ígérkezik az olvasók érdeklődésére. A megszenvedett humánus üzen általa mindazoknak, akik képesek a hallásra.

Szonda Sándor, Fthárd János, Sándor nejem, Vanduszka BólintErnö, Imre testvér-bratján

Kojnok Nándor, Bódi Toth Elemér, én, és Szabó Eszterné úg.

Kojnok Nándor (lektorom)

... 1. "Dr. Fran?zo Kápolc"

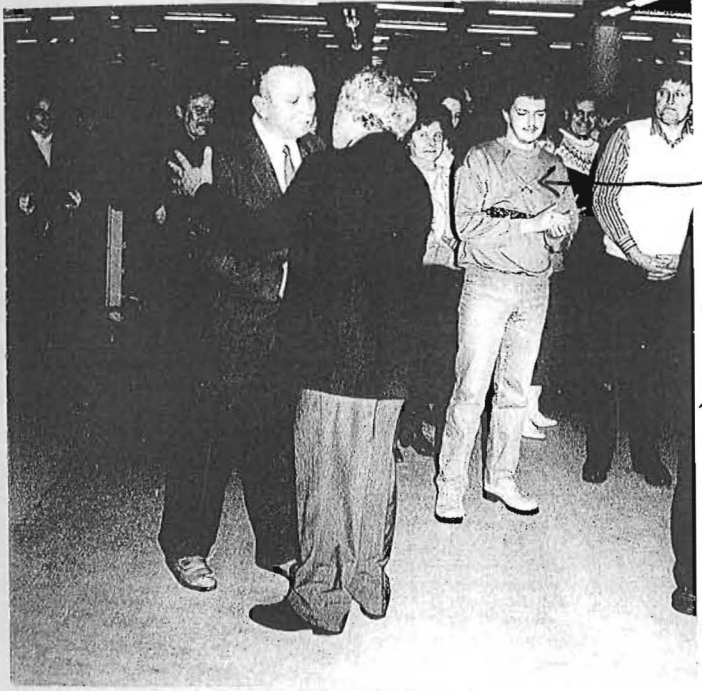

nővérem Mariska *

Szabó Ernő húga *

* Endrédi Oszkólytársaim *

* Gyuricza Katalin - Nővérem, Kézcs Lukács

Paróczai Csaba

Köszönetnyilvánítás
Szabó Ernő
egykori
Endrédi
rajztand-
romnaka

Bella János kiállítása

Február 12. és március 31. között Bella János endrődi születésű festőművész képeit és grafikáit tekintheti meg az érdeklődő a Nógrád Megyei Könyvtár (Salgótarján) kiállítótermeiben.

A hír hallatára különös érzés fogja el az embert: megint kaptunk Palócföldtől valamit. Mi, a Honismereti Egyesület gyűjtői régóta figyeljük az endrődiek és a palócok közötti hasonlóságot: ők is **hamvasnak** nevezik a vászonszöttek egy fajtáját; ismerik a **tollyúseprűt**; tudjuk, hogy a templomban ők is **gyovonnak**; gyakran sütnek **káposztáslepényt**; a mákócsészta náluk is **mákocsík**, a csíkos abroszt viszont ők is **síkos** abrosznak titulálják.

A hatvanas években azt mutatta meg nekünk Palócföld, hogy Paróczai Gergely bácsinak, a tanítónak a fia milyen tehetséges költő. A Nógrád megyei művészek és költők antológiájában és még számos helyen közölték a nagyon korán meghalt ifj. Paróczai Gergely verseit. Mi – máig se nagyon ismerjük.

Most pedig Bella János képeinek adnak helyet Nógrádban. Köszönjük, kedves Barátaink!

– Miért éppen Salgótarjánban van ez a kiállítás? – kérdezzük a megnyitó után a művészt.

– Endrődön az általános iskola elvégzése során akkori rajztanárom, Szabó Ernő személyén jutottam el a festészet kapujához. Ezután egy hatalmas terület tárult elém – rengeteg mód, rengeteg út a festészethez.

művészeti Akadémián nyertem felvételt. Tanulmányaim közben gyakran végeztem nyári munkát, míg nem 1966-ban az Operaháznál állást kaptam. 1974 óta rajztanár vagyok Backnangban, ahol a feleségem szülőházában lakunk az immár felnőtt gyerekeinkkel. Itt létesítettem egy Képzőművészeti Szabad Iskolát. Németországban felfigyeltek rám, segítettek, ahogy tudtak.

Egészen a mai napig támogatnak engem, örülnek a sikercimnek. Erre a kiállításra is jöttek a táviratok Németországból: ismerősök, tanítványok kívánják, hogy jól sikerüljön ez a kiállítás.

– A megnyitó, az nagyon jól sikerült. Nem protokolláris volt, hanem meleg hangú, bensőséges. Szavakkal alig kifejezhető az a szeretet, amely Magát itt körülveszi. Barátok, rokonok jöttek el otthonról, itt van Gyomaendrőd polgármestere is. De nem félték a hófúvástól a régi osztálytársai sem: Nagy Imre Ceglédről jött el, Szonda Sanyi Tokajból, Kiszele Lukács Székesfehérvárról, Kopcsek Imre Miskolcra, Nagyné Gellai Ági Pestről, Panyicza Ica Gödöllőről, Giricz Gabi Pestről.

– Köszönet érte mindannyiuknak...

Bella János festőművész a salgótarjáni megnyitón

– Endrőd – az én lelki vagyonom. Ha hazajövök, akkor hosszú időre feltöltődöm, így tudok tovább dolgozni. Motivumaim is jobbra alfordulnak. Amit a gyerekkorból magammal vittem, azt olyan erősen tartom a markomban, hogy nem adom ki soha.

– Gyerekkorát is megörökíti a képeken?

– Igen, igen! Különösen azon a képen, amit Endrődnek ajándékoztam: ott egy légi támadásról van szó. Egy idősebb férfi, egy idősebb nő és két gyerek fölött az ég lángokban áll. A háború élménye nagyon meghatározó. Én azt hiszem, hogy ezt a képet – a kilencéves gyerek félelmét – sehol máshol nem lehet annyira megérteni, mint a szülőfalumban, ahol ezt az érzést én átéltem. Hiszek abban, hogy ezt a képet otthon felfüggesztik és

És most – valahogy visszatértem a kezdethez. Mint ahogy a kör bezárul – visszatértem ahhoz az emberhez, akitől elindultam 14 éves koromban.

– A Maga családja inkább a szegények közt tartozott akkoriban...

– Istenfélő iparos család nyolcadik gyermekeként jöttem napvilágra. Édesapám csizmadia volt. Olyan testközelen éltünk az ottoni parasztsággal, hogy nekem naponta volt alkalmam hallgatni, csodálni őket. Ezek a parasztemberek engem nemcsak formai motivumokkal láttak el. Az ő elbeszéléseik a mai napig elevenen élnek bennem.

– Az itteni emberek mindig tisztelték a Bella családban azt, hogy nagyon összetartanak és ugyanakkor mégis nyitottak mindenféle közösségi kezdeményezésre is. A szép iránti igény is megtalálható más családtagokban is.

– Igen. Egy bizonyos fokú művészi ambíció jellemző az egész családra: fűrész-faragás, rajzolás, festés, versírás, dalolás – ezek mindig megszépítették hétköznapjainkat. Úgy gondolom tehát, hogy a vagyonnál sokkal maradandóbb örökséget kaptunk édesapánktól-édesanyánktól.

– Hogy alakultak a további évei?

– Az érettségi után az Iparművészeti, majd a szegedi Pedagógiai Főiskola hallgatója lettem. Onnan mentem Németországba 1956 decemberében. Stuttgartban, a Képző-

– Gyakran van kiállítás?

– Nem szeretek gyakran kiállítani: kb. 4–5 évenként szoktam.

– Termékeny festő?

– Termékeny oly módon, hogy ha hozzáfogok, akkor nagyon sokat festek, de volt rá eset, évekig nem is fogok ecsetet a kezembe. Rajzolni viszont minden nap rajzoló. A kegyelem állapota az, ami engem munkára serkent. Egy megfogalmazhatatlan sugallat vesz hatalmába, ez segít hozzá egy vershez vagy egy képhez.

– Komolyak, sőt komorak a képei.

– Engem a komoly tartalmú, mélyen gyökerező emberi sorsok, témák érdekelnek, csakis ezek kötik le a figyelmem, csakis ilyenek serkentenek munkára. Hazugnak, félrevezetőnek tartom a felszínes megoldásokat. Képeimmel, verseimmel én nem szórakoztatni akarok, hanem elgondolkodtatni, tanítani. Festményeim lakásokba nem is illenek, csakis kiállításokra, múzeumokba vagy olyan helyekre, ahol többen megfordulnak. Hiszem és remélem, hogy szülőközségemnek ajándékozott két képem és a rajzok jó értelemben nyerneket tetszést a földiek körében. Mert aki jól odafigyel, talán megérzi, hogy a képek hangulatának komolysága mögött az élettől duzzadó tiszta színekben mennyi vídamság, öröm, hit, ígéret lehelhető fel.

– Mit jelent a szülőföld az Ön művészténeke?

megnézik.

– Hová tegyük az adományozott képeket és rajzokat?

– Az a kívánságom, hogy lenne valaha egy képtár vagy egy múzeum, ahol állandó kiállítás lenne, ahová én nagyon gyakran szeretnék képeket ajándékozni. A művészettel foglalkozó embernek szüksége van egy szellemi otthonra. Ez nem mindig ugyanaz, mint ahol él az ember. Az én szellemi otthonom az a hely, ahol én születtem.

– További sikereket és jó egészséget kívánunk Önnek, Kedves Bella János.

Hornokné Németh Eszter

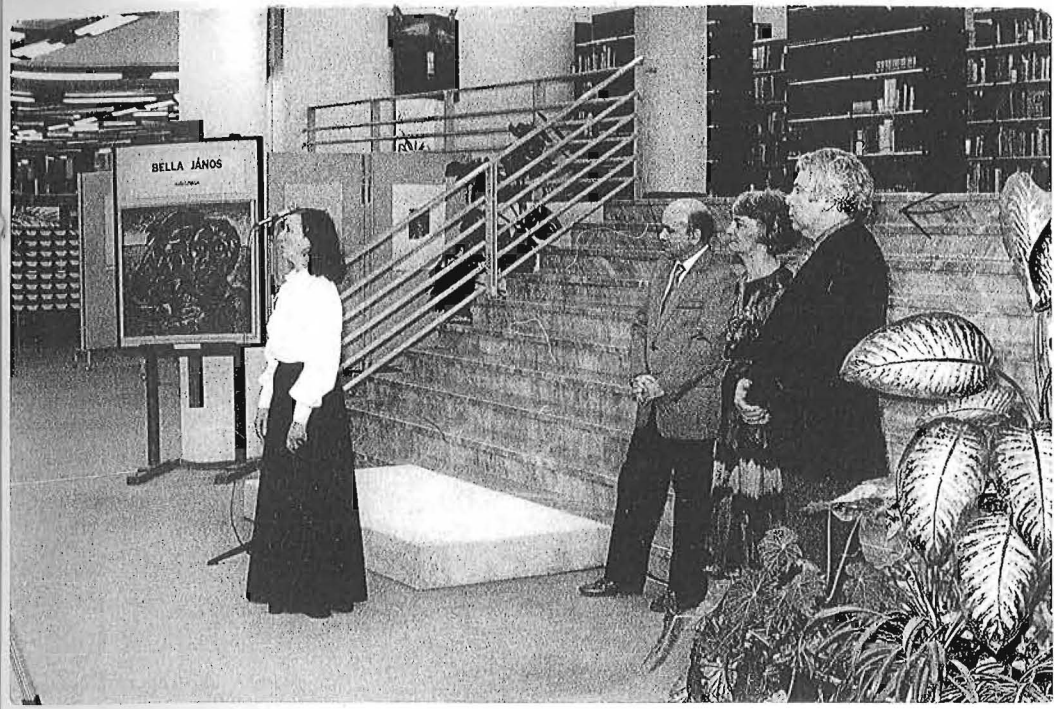
BELLA JÁNOS

Vigyázzatok rám

Hazában német turistaként töltök két évből két hetet. Mióta így és meddig még? Nem számolom az éveket.

Habár a német föld megért, Kenyeret ad s majd eltemet, de amíg élek vert aranyként őrzöm az anyanyelvemet!

Mert örülni és verset írni és sírni is csak ezen tudok. Csak anyám nyelvén tudom leírni: Vigyázzatok rám, csillagok!

Guthy Éva
 énekesnő
 énekel =
 "A Gyulai
 kert alatt,
 kert alatt..."

Alátogatották
 előző csoportja,
 közepén
 Dr. Frankó K.
 Endrőc Polgármestere

50 éves iskolai találkozó Sendrődön 1998 őszén

Felső sor = Pintér Bálint, Hunya Zoltán,
 Pusztás Béla, Pusztás Dezső Gircz Béla,
 Uhrin Ferenc, Csudor Károly, Gircsi Károly,
 Nagy Imre, Bella János

Középső sor = Gyuricza József (Vizli) Nagy Imre, Gircz Vendel,
 Horos László
 Forgács Imre, Bálint László, Uhrin Anna
 Gyuricza Katalin

Alsó sor = Mészáros Ilona
 Gellai Ágnes Jovánki Mária
 Földi Gizella, Klinghammer Éva